

FONDS V CULT PARTICIPATIE CULTUUR MAGARZIJN

fonds voor
cultuurparticipatie
2010

HET BESTE VAN TWEE WERELDEN

IN GESPREK MET DE COMMISSIE | **4 experts over urban culture** |

REISVERSLAG VAN EEN AANVRAAG | **MUZIEK IN IEDER KIND** | dagboek van een kunstliefhebber | **TRENDS IN CULTUURPARTICIPATIE** taalatleten & circusacrobaten | **VOLKSCULTUUR IN EUROPEES PERSPECTIEF** | **COLUMNS**

NESKE BEKS & GIJS TER HAAR | **Do's & Dont's: Hoe schrijf ik een goede subsidieaanvraag?** | **Dekunstvannieuwemedia** | 3 AMBASSADEURS OVER MUZIEKTELT!

Colofon

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

Neske Beks, Kim Bos, Sebastiaan ter Burg,
Eefje Colsen, Annick Driessen, Gijs ter Haar,
Eric de Haas, Ceciel Jacobs,
Noah van Klaveren, Jan Jaap Knol, Noucky
Koole, Jasmijn Masius, Nelleke Overgaauw,
Bea Ross, Julia Terlunen, Marijne Tesser,
Elif Uzun, Neeltje de Vries, Femie Willems
en Albert van der Zeijden

REDACTIE

Noah van Klaveren, Nelleke Overgaauw,
Julia Terlunen, Marijne Tesser, Elif Uzun
en Femie Willems

HOOFD- EN EINDREDACTIE

Noah van Klaveren

COVERFOTO

CC BY-SA Sebastiaan ter Burg

FOTOGRAFIE

CC BY-SA Sebastiaan ter Burg,
Noucky Koole en Neeltje de Vries

VORMGEVING

Neeltje www.neeltje.nu

DRUKWERK

Drukkerij Snep, Eindhoven

De missie van het Fonds voor Cultuurparticipatie
is om zoveel mogelijk mensen in Nederland
actief aan cultuur te laten deelnemen.

28

56

70

Inhoud

HET FONDS ONDER DE LOEP

Facts & figures	pagina 08
Reisverslag van een aanvraag	pagina 16
Monitoring & evaluatie	pagina 60

INTERVIEWS

Bestuurders over cultuurparticipatie	pagina 18
Urban culture	pagina 28
Muziek telt!	pagina 48
Cultuur op straat	pagina 70
Liefhebbers	pagina 72

REPORTAGES

Taalatleten & circusacrobaten	pagina 24
Do's & Don'ts	pagina 51
Het beste van twee werelden	pagina 56
Muziek in ieder kind	pagina 62
Dagboek van een kunstliefhebber	pagina 67
De kunst van nieuwe media	pagina 68
Young Art	pagina 75
Illustere illustraties	pagina 80

DOE-HET-ZELF

Creatief met je mobiel	pagina 22
Muziek maken kun jij ook!	pagina 33

BELEID EN PRAKTIJK

Kort Cultureel	pagina 06
Pareltjes van projecten	pagina 35
Volkscultuurbeleid in Europees perspectief	pagina 52

COLUMNS

Gijs ter Haar	pagina 27
Neste Beks	pagina 34

EN NATUURLIJK

Voorwoord door Jan Jaap Knol	pagina 05
Volgend jaar	pagina 83

42

24

44

Inhoud | 03

52

62

34

‘Cultuur mag er zijn’

Voorwoord

Aan de slag

In 2010 is het Fonds voor Cultuurparticipatie flink aan de slag gegaan. Waar 2009 nog vooral een opbouwjaar was, stond 2010 volop in het teken van de uitvoering van het beleid: de nieuwe Plusregeling Cultuurparticipatie was net gelanceerd en de programma's Muziek in ieder kind en Het beste van twee werelden gingen van start. Nieuwe teams van adviseurs traden aan en de werkorganisatie kwam op volle sterkte. De samenwerking met gemeenten en provincies kreeg verder vorm. Vanaf de feestelijke opening van het pand op dinsdag 19 januari tot en met de verschijning van het visitatierapport kort voor de Kerst werd 2010 zo een jaar waarin het fonds vol in bedrijf was. We zijn uiteraard blij met het positieve oordeel van de visitatiecommissie, die ons in het najaar bezocht en onder de indruk was van de ontwikkeling die het fonds heeft doorgemaakt.

De amateurkunstenaar – zo bleek in 2010 – is in Nederland aan een stevige opmars begonnen. Uit statistieken was al bekend dat miljoenen Nederlanders wekelijks actief zijn als muzikant, zanger, danser of beeldend kunstenaars. Maar die enorme belangstelling blijkt ook een vruchtbare voedingsbodem voor samenwerking met professionele culturele instellingen. Het Haags Gemeentemuseum opent binnenkort de ZomerExpo, waar werk van allerlei kunstenaars – van erkende professional tot amateur – dwars door elkaar te zien zal zijn. Toneelgroep Amsterdam gaat aan de slag met amateurverenigingen en ook uit het noorden komen opvallende voorbeelden van het Friestalig gezelschap Tryater of het locatietheater van de Peergroup in Drenthe. Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft met het program-

ma Het beste van twee werelden deze toenadering tussen amateurs en professionals in 2010 actief ondersteund. Omdat we geloven dat het voor beide partijen inspirerend is. En omdat de samenwerking zichtbaar maakt dat het draagvlak voor cultuur in de samenleving groot is, veel groter dan in al het tumult over de bezuinigingen soms merkbaar is.

Ook op een andere manier werkt het fonds aan het draagvlak voor cultuur in de samenleving. Ruim 90.000 kinderen kunnen dankzij het programma Muziek in ieder kind de komende jaren hun muzikale talenten leren kennen. Van Oost-Groningen tot Amsterdam en Utrecht zijn projecten van start gegaan om juist kinderen die minder makkelijk met muziekeducatie in aanraking komen, zo laagdrempelig mogelijk, op hun eigen school, instrumentaal of zangonderwijs te bieden. Da's goed voor het publiek van de toekomst maar het is vooral een kans die je elk kind wil geven: de eigen mogelijkheden leren kennen in de wereld van kunst en cultuur. Gelukkig hebben veel verenigingen en instellingen ons weten te vinden, van harmonie tot Concertgebouw. Juist ook in opkomende disciplines als het circus-theater en de urban arts heeft het fonds veel fantastische nieuwe initiatieven ondersteund, zoals het International Breakdance Event in Heerlen. De voorbeelden laten zien dat we doelbewust kiezen voor een brede benadering van cultuur. Omdat het interessanter is grenzen te overschrijden, in plaats van op te trekken. En omdat we geloven dat variëteit en diversiteit de beleving van kunst en cultuur rijker maakt.

De bezuinigingen zijn in de cultuursector hard aangekomen en zetten ook de wereld van cultuureducatie en amateurkunst stevig onder druk. Gelukkig dragen veel mensen – in het culturele veld, de samenleving en ook de politiek – cultuureducatie en amateurkunst een warm hart toe. We gaan als fonds de komende jaren op zoek naar nieuwe manieren om in te spelen op maatschappelijk initiatief en samenwerking met de markt. Als het op eigen initiatief en ondernemerschap aankomt, heeft de amateurkunst een prima staat van dienst. Maar dat initiatief verdient ook – waar nodig – gesteund en aangemoedigd te worden door overheidsfinanciering. Bijdragen van het fonds zijn het afgelopen jaar van cruciaal belang geweest voor cultuurparticipatie.

Wij hopen met dit Cultuurmagazine wederom een goed beeld te geven van alle prachtige ontwikkelingen en initiatieven op het gebied van cultuurparticipatie in heel Nederland!

Jan Jaap Knol
Directeur Fonds voor Cultuurparticipatie

KORT CULTUREEL

Feestje Muziek in ieder kind

Op 15 december 2010 zijn alle gehonoreerde projecten van het programma Muziek in ieder kind samengekomen voor een feestelijke bekendmaking. Na een korte presentatie van de host, Aslan Muziekcentrum, en een welkom door fondsdirecteur Jan Jaap Knol, hadden de aanvragers de mogelijkheid elkaar te leren kennen en over elkaars projecten te praten. Daarna spraken ze nog met de pers.

Crea-Tip: Verzin een nieuwe functie voor een kapot voorwerp.

Lancering Beste van twee werelden

Op 15 september 2010 vond in het Vorstelijk Complex in Utrecht de lancering plaats van Het beste van twee werelden. De eerste acht gehonoreerde projecten werden gepresenteerd. Van de zomerexpo 2011 tot hedendaags circus van Circomundo dat ook een act verzorgde op de avond. Doel van Het beste van twee werelden is de samenwerking bevorderen tussen professionele en amateurkunstenaars. In januari 2011 werden de 11 overige projecten gepresenteerd.

Nieuwe cultuurfuncties

Wie zijn de nieuwe professionals die bijdragen aan verbindingen tussen cultuur en andere maatschappelijke sectoren? De publicatie “Nieuwe cultuurfuncties. Een urgente verkenning naar meerwaarde en typologie” geeft antwoord op deze vragen en is bedoeld voor overheden, culturele professionals en iedereen met belangstelling voor de verbinding tussen kunst, cultuur, erfgoed, media en andere sectoren in de maatschappij. De publicatie biedt achtergronden en een handig overzicht van functies naar typologie en activiteiten. Er zijn diverse interviews opgenomen met professionals; van cultuurintendant tot mediacoach. Een keur aan columns van betrokkenen uit het culturele veld biedt zicht op de toekomst. Deze publicatie is te downloaden via www.cultuurparticipatie.nl

Crea-Tip: Fotografeer je favoriete huisdier of object van heel dichtbij en heel ver weg, van verschillende kanten.

Expertmeeting urban culture

Op 10 november 2010 vond in Tivoli (Utrecht) een expertmeeting urban culture plaats onder leiding van dagvoorzitter Neske Beks. Meer dan 60 mensen uit heel Nederland waren daarbij aanwezig, vooral uit de disciplines dans en muziek maar ook beeldende kunst, theater, literatuur, media en vormgeving/design. Uit de meeting bleek onder meer dat de urban sector graag de focus wil leggen op talentontwikkeling en doorstroom van talent.

Woekeren met talenten of woekeren met projecten?

In juni 2010 gaven het Fonds voor Cultuurparticipatie, de provincie Drenthe en de gemeenten Den Haag, Enschede, Utrecht en Zaanstad aan Bureau ART opdracht een evaluatieonderzoek uit te voeren. Object van onderzoek waren projecten op het gebied van talentontwikkeling en culturele loopbaan die door het fonds en door gemeenten en provincies worden geïnitieerd en/of ondersteund in het kader van hun cultuurparticipatiebeleid. Deze inventariserende en beschrijvende fase van het onderzoek is vastgelegd in drie rapporten die te downloaden zijn via www.cultuurparticipatie.nl/publicaties.

Crea-Tip: Tik met een potlood op verschillende voorwerpen en componeer een liedje met de verschillende klanken.

Vernieuwde website

Halverwege 2010 lanceerde het fonds zijn vernieuwde website. De nieuwe indeling sluit beter aan bij de regelingen en activiteiten van het fonds. Ook maakt het fonds met deze indeling de site voor aanvragers en betrokkenen nog overzichtelijker. Zo is er een stappenplan opgenomen om wegwijs te worden in de regelingen van het fonds en is er een subsidiewijzer voor de Plusregeling Cultuurparticipatie. Met de rubriek Veelgestelde vragen wil het fonds zoveel mogelijk vragen bij voorbaat beantwoorden en door goede voorbeelden te laten zien wil het fonds andere aanvragers inspireren. De rest van het jaar wordt gewerkt aan het mogelijk maken van digitaal aanvragen. Daarmee kunnen aanvragers hun subsidieverzoek volledig digitaal indienen. In april 2011 is het digitaal aanvragen gestart.

Facts & Figures

Na een opbouwfase in 2009 ging het fonds in 2010 voortvarend aan de slag met de nieuwe Plusregeling Cultuurparticipatie en twee programma's. Het fonds in feiten en cijfers over 2010...

In het kader van de Plusregeling voor projecten Cultuurparticipatie zijn in 2010 1.056 aanvragen ingediend. Van die subsidieaanvragen is **22%** gehonoreerd.

Op dinsdag 19 januari werd het pand van het fonds aan de Kromme Nieuwegracht feestelijk geopend.

In het kader van de stimuleringsprogramma's *Musiek in ieder kind* en *Het beste van twee werelden* zijn in 2010 respectievelijk 79 en 38 aanvragen ingediend. Van die subsidieaanvragen zijn in totaal 36 projecten gehonoreerd.

Regeling cultuurparticipatie voor provincies & gemeenten 2009-2012

In het kader van de regeling cultuurparticipatie voor de overheden worden vanaf 2009 47 programma's van provincies en grote gemeenten ondersteund. Daarnaast organiseerde het fonds samen met Cultuurnetwerk Nederland in voor- en najaar twee congressen die druk werden bezocht door de ambtenaren van gemeenten en provincies.

vanaf 2010

URBAN EXPERT MEETING Tivoli Utrecht

10 november 2010

Regio 2010

2010 2011

Musiek in ieder kind

Een aantal muziekeducatieve pilotprojecten tussen 2010 en de zomer van 2013 gericht op een betere toegankelijkheid van muziek voor kinderen in de leeftijd van het primair onderwijs. Er is nadrukkelijk gekozen voor muziekprojecten die in samenwerking met het onderwijs en de lokale infrastructuur zijn vormgegeven.

Op respectievelijk 1 juni en 15 december 2010 is bekend gemaakt welke initiatieven geld krijgen om in hun gemeente, regio of provincie samen met het onderwijs actief muziek te gaan maken met kinderen. In totaal zijn in 2010 18 projecten gehonoreerd onder de noemer muziekeducatieve projecten en flankerende projecten die samen naar verwachting ruim 90.000 kinderen bereiken.

Monitoring en evaluatie

Samen met Cultuurnetwerk Nederland is een meerjarig monitoring- en evaluatietraject opgezet: het Kennisatelier.

Daaronder vallen:

- A. Kennis doorgeven via www.kennisatelier.nl
- B. Kennis uitwisselen op conferenties. Er waren 2 landelijke en 3 themaconferenties.
- C. Onderzoek op het gebied van ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van cultuurparticipatiebeleid. Via een internetenquête van DSP groep worden de programma's van provincies en gemeenten gevolgd.
- D. Uitgeven van publicaties: bijvoorbeeld over onderzoek of de relatie tussen kennis en beleid. Denk ook aan het Jaarboek actieve cultuurparticipatie van het fonds. Ook te downloaden via www.cultuurparticipatie.nl

PLUSREGELING CULTUURPARTICIPATIE

In januari 2010 ging de Plusregeling Cultuurparticipatie van start. Er zijn vijf drukbezochte regionale bijeenkomsten gehouden in januari 2010 (Assen, Tilburg, Nijmegen en tweemaal Utrecht). Op deze avonden is de nieuwe regeling aan potentiële aanvragers toegelicht.

Muziek Telt!

Muziek is ieder kind te onderdael van Muziek Telt! Een initiatief van Muziekcentrum Nederland, Kunstfactor en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Hier verenigt de muzikale wereld zich om de aandacht te vestigen op het belang van muziekeducatie voor kinderen. De campagne werd 24 september 2010 in het Concertgebouw gelanceerd. In de maanden daarna betoonden enkele duizenden mensen hun adhesie. Onder hen o.a. Carice van Herten en Herk Jan Smits. Muziek telt! wordt in 2011 voortgezet met als ambassadeurs Edwin Rutten, Tania Kross en Phil Tili.

Muziekfactor

24 september 2010

HET BESTE VAN 2 WERELDEN

Het programma staat voor de samenwerking tussen professionals en amateurs en streeft doelen na als:

- Inhoudelijke ontwikkeling van de amateursector
- Gelijkaardige, vanzelfsprekende en duurzame samenwerking tussen de professionals en amateurs.
- De bijdrage die mensen leveren zichtbaarder maken.

Om dit te bereiken ondersteunt het fonds innovatie projecten waaruit een duurzame betrokkenheid van professionele cultuurinstellingen bij de amateursector spreekt.

Er is gewerkt met twee aanvraagrondes. De eerste ronde sloot op 19 juni en de tweede op 15 oktober.

Het beste van 2 werelden

juni / oktober 2010

eind 2010

2009-2010

Vierjarig gesubsidieerde instellingen

Het Ministerie van OCW heeft het fonds mandaat verleend voor de subsidieverstrekking aan 28 instellingen die voor de periode 2009-2012 een vierjarige subsidie in het kader van de basisinfrastructuur ontvangen. Twee van de meerjarig gesubsidieerde instellingen (de Jordens vlooldagen en Davina van Weij) zijn in 2010 gefuseerd tot één instelling.

INTERNATIONAAL BELEID

DE GEZAMENLIJKE CULTUURFONDSEN RICHTEN HUN INTERNATIONALE CULTURBELEID CONFORM DE PRIORITEITEN VAN DE MINISTERIES VAN OCW EN BUITENLANDSE ZAKEN IN HET BIJZONDER OP TURKIJE EN BRAZILIË.

2010 om wereld

THEATERGROEP FAVELA FORÇA UIT RIO DE JANEIRO TOERDE DOOR NEDERLAND. HET FONDS FACILITEERDE ONTMOETINGEN MET HET ROTTERDAMS WIJKTHEATER, DE THEATERGROEPEN MUNGANGA UIT AMSTERDAM EN DE PEERGROEP UIT DRENTE. HET FONDS EN HET MUZIEKCENTRUM VAN DE OMROEP MAAKTEN HET MOGELIJK DAT HET IN EUROPA TOERENDE JEUGDSYMFONIEORKEST BACCARELLI UIT SAO PAULO EEN DRUK BEZOCHT OPTREDEN - WAARONDER VEEL SCHOOLGAANDE KINDEREN - HEEFT VERZORGD IN HET MUZIEKGEBOUW AAN HET IJ. OOK VOLGDE HET BRAZILIAANSE ORKEST SAMEN MET HET LEERORKEST UIT ZUIDOOST EEN WORKSHOP.

juni 2010

2010

TR > NL
CULTURAL EXCHANGE

TURKIJE

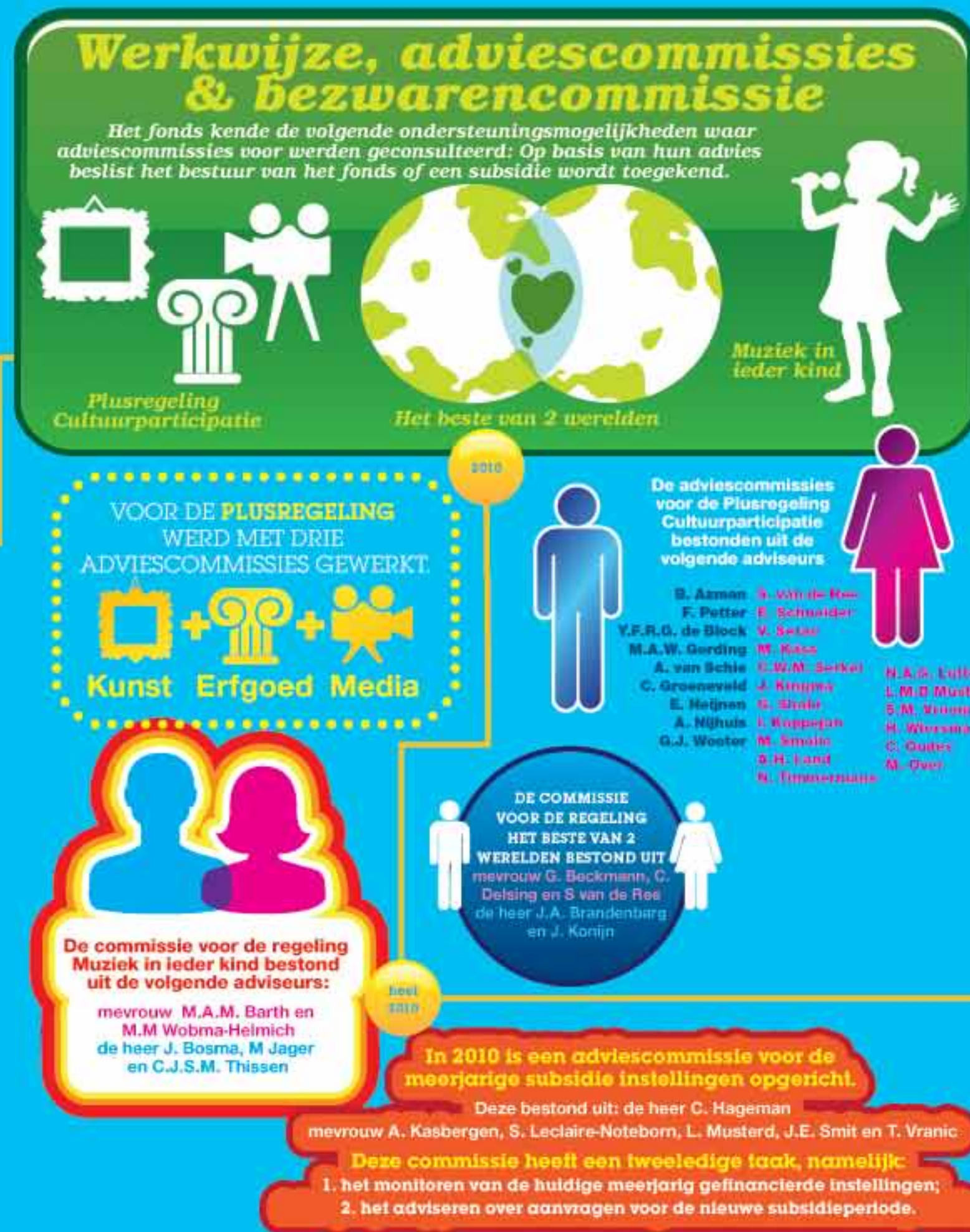
Voor de samenwerking met Turkije is een mapping van relevante Turkse culturele organisaties. Deze wordt gepubliceerd op het digitale platform van SICA, Cultural Exchange. De SICA bereidt een programma voor omtrent de viering van 400 jaar betrekkingen tussen Nederland en Turkije. Ook het fonds zal de samenwerking met Turkse culturele instellingen versterken. Daarbij gaat het o.a. om community arts, hiphop, dans- en muziekprojecten.

Het beste van 2 werelden

De adviescommissie heeft in de eerste ronde acht aanvragen gehonoreerd. In de tweede ronde heeft de commissie over elf projecten een positief advies uitgebracht die in januari 2011 zijn gehonoreerd.

De commissie kwam tot een positief oordeel. Zij was onder de indruk van de ontwikkeling die het fonds sinds de oprichting heeft gemaakt.

2010

De externe bezwaarschriftencommissie bestond uit de volgende personen:

de heer G.L.C.M. de Kok,
M. Lammers, A.J.G. Reinders
en P. Wisman

mevrouw W.S.R. Stoter,
H.D. Stout, I.C. van der Vlies
en G.H.S. van Driem

Voor de
werving en selectie
van adviseurs is een
benoemingsadviescommissie
ingesteld, bestaande uit:

de heer J. van Muijenkom
de heer M. Himmit
mevrouw A. Buys

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT BESTUUR, DIRECTIE, MEDEWERKERS EIND 2010

de heer F.J. Paas, J.L. Sebat en
A. Visser (per 1 januari 2011)
mevrouw J.L.M. Baartmans-van den Boogaart,
H. Bounjouw, C.S. Bunnik, H. Hafkamp

Per 1 juli 2010 is de voorzitter van de
Raad voor Toezicht de heer J. Wallage
afgetreden en is de nieuwe voorzitter
de heer F.J. Paas aangetreden.
Ook de heer M. Sibelsing
is per 1 juli afgetreden.

Vergaderingen Adviescommissies

Muziek in Ieder kind	8
Het beste van twee werelden	4
Erfgoed	8
Media	6
Kunst	13
Intern	22
Totaal	66

De adviescommissies voor de Plusregeling Cultuurparticipatie
zullen met ingang van het nieuwe jaar worden samengevoegd.

DOEL-INSTRUMENTARIUM

In vergelijking met een jaar geleden is het personeelsbestand gegroeid van 18 naar 22 fl's.

DIRECTEUR-BESTUURDER: Jan Jaap Knol • ADJUNCT – DIRECTEUR: Chrit van Rensen

MEDEWERKERS: Giovanni Campbell stafmedewerker • Sonja van Eersel hoofd financiën en control • Anita Hazen bureaumedewerker • Tynke Hienstra secretaris Toon Hoefnagels bureaumedewerker / applicatiebeheerder • Michelle Jacobs stafmedewerker • Toon Kets secretaris • Noah van Kleveren communicatieadviseur • Josephine Lemmens secretaris • Merca Meijer managementsecretaresse • Gabbi Meesters jurist • Nelloke Overgaauw bureaumedewerker • Erwin Pater administrateur • Josien Paulides directiesecretaris • Melissa Sinaenogla receptionist • Marie-Louise Smolenaars secretaris • Julia Terlunen stafmedewerker • Eli Uzun communicatiemedewerker en stafmedewerker • Willemijn in 't Veld secretaris • Gopke van der Velde bureaumedewerker • Fensie Willems secretaris

€ BATEN

	2010	begroting	2009
Directe opbrengsten	€ 175.686	-	€ 89.165
• Lager vastgestelde subsidies	€ 72.186	€ 50.000	€ 72.175
• Ingetrokken subsidies	€ 103.500	€ 30.000	€ 36.250
• Correcties verplichtingen voorgaande jaren	-	-	€ -19.260
TOTALE OPSBRENGSTEN	€ 175.686	€ 80.000	€ 89.165
Subsidie OCW	€ 19.273.061	€ 19.279.000	€ 26.942.144
Overige subsidies/bijdragen	-	-	€ 885.966
TOTALE SUBSIDIES/BIJDAGEN	€ 19.273.061	€ 19.279.000	€ 27.828.110
Totale baten	€ 19.448.747	€ 19.359.000	€ 27.917.275

LASTEN

	2010	begroting	2009
Beheerslasten personeel	€ 1.522.777	€ 1.675.000	€ 1.263.280
Beheerslasten materieel	€ 675.283	€ 859.000	€ 1.054.002
TOTALE BEHEERSLASTEN	€ 2.198.060	€ 2.534.000	€ 2.317.282
Verleende subsidies	€ 16.500.558	€ 16.200.000	€ 25.351.568
Overige activiteitenlasten	€ 574.443	€ 545.000	€ 470.760
TOTALE ACTIVITEITENLASTEN	€ 17.075.001	€ 16.745.000	€ 25.822.318
Totale lasten	€ 19.273.061	€ 19.279.000	€ 28.139.500
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	€ 175.686	€ 80.000	€ -222.325

RESULTAAT

Saldo rentebaten/-lasten	€ 29.368	€ 30.000	€ 32.794
Saldo bijzondere baten/-lasten	€ 26	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT	€ 205.080	€ 110.000	€ -189.531

Reisverslag van een aanvraag

Jaarlijks ontvangt het fonds meer dan duizend subsidieaanvragen. Om dat in goede banen te leiden, doorloopt elke aanvraag dezelfde stappen. In deze fotostrip zie je stap voor stap hoe het een aanvraag vergaat op zijn reis door het fonds...

Wanneer de gegevens op een aanvraag niet kloppen of de aanvraag niet aan de voorwaarden voldoet, wordt de aanvraag niet in behandeling genomen.

01. Aanvragers doen hun subsidieaanvraag op de bus.

02. De aanvraag komt binnen bij het fonds.

03. Melissa sorteert, stempelt en scant de post bij binnenkomst.

04. Bureaumedewerker Nelleke controleert alle gegevens en of de aanvraag aan alle voorwaarden voldoet.

05. Giovanni, een van de stafmedewerkers, leest de aanvraag inhoudelijk goed door.

06. Hij vinkt aan of de aanvraag op inhoudelijke gronden aan de voorwaarden voldoet.

07. Dit is een advies aan de commissie. De commissie geeft uiteindelijk advies aan de directie.

08. Indien nodig overlegt Giovanni met de betreffende secretaris, bijvoorbeeld Willemijn, over het preadvies.

09. De commissie heeft hard vergaderd...

10. De stafmedewerkers Giovanni, Julia en Michelle maken nu van de preadviezen definitieve adviezen.

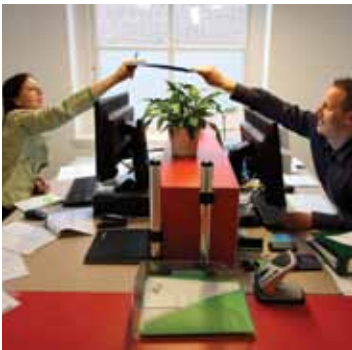

11. Juriste Gabbi beoordeelt de adviezen op juridische gronden en informeert de stafmedewerkers daarover.

12. Directeur Jan Jaap Knol neemt de uiteindelijke beslissing en ondertekent de toekenningsbrieven.

Alle definitieve adviezen worden eerst door de jurist bekeken.

13. Erwin en Sonja zorgen voor de financiële afwikkeling en bereiden een voorschot voor.

14. Noah, de communicatieadviseur, zorgt voor de vermelding op de website nadat de aanvrager is geïnformeerd.

15. Aanvragers ontvangen altijd schriftelijk bericht over toekenning of afwijzing.

De kunst is elkaar aan te vullen

Samen bereiken we meer. Het Fonds voor Cultuurparticipatie onderhoudt goede contacten met alle bestuurlijke niveaus – landelijk, provinciaal en gemeentelijk – om elkaar aan te vullen en zoveel mogelijk mensen actief te laten deelnemen aan kunst en cultuur. Drie bestuurders vertellen waar zij de accenten leggen en welke kansen zij zien. En hoe actief zijn zij zelf eigenlijk?

tekst Annick Driessen, fotografie Christiaan Krouwels

Alexander Rinnooy Kan is voorzitter van de Sociaal-economische Raad (SER) en vertegenwoordigt het landelijk bestuursniveau. De SER adviseert de rijksoverheid op sociaal-economisch terrein. De heer Rinnooy Kan zet zich ook privé in voor cultuurparticipatie.

‘Actieve cultuurparticipatie is een sympathiek doel. Daarom ben ik ook voorzitter van het Prins Bernhard Cultuurfonds, bondgenoot van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Ik ben blij dat we gezamenlijk de goede zaak verder helpen.

Het is onder meer van sociaal-economisch belang dat mensen actief deelnemen aan kunst en cultuur. Gelukkig ziet de overheid dat ook in en wordt dat belang in Nederland algemeen onderkend. Zonder het wetenschappelijk te kunnen onderbouwen durf ik te stellen dat Nederland in internationaal perspectief niet mag klagen over betrokkenheid. Neem nu muziek: hier wordt ook amateurkunst hoog gewaardeerd. Wij hebben een belangrijke koorcultuur, harmonieën en fanfares – dat is een grote verworvenheid.’

Ruimte voor de samenleving en particulier initiatief
‘De bestuurlijke invulling in de cultuursector komt voort uit mijn persoonlijke motivatie. Concreet kan ik met name mijn bijdrage aan het advies van de Raad voor Cultuur noemen in de vorm van een reeks informele gesprekken. Het kabinet kiest voor een cultuurbeleid met meer ruimte voor de samenleving en particulier initiatief. De Raad adviseert hoe dat concreet kan. Actieve cultuurparticipatie is onder alle omstandigheden een essentiële manier om Nederlanders betrokken te houden bij de rijke cultuur van hun land.

Verder wordt het belang van actieve cultuurparticipatie binnen de SER veel genoemd. Er is een duidelijke sociaal-economische component aan cultuurparticipatie, maar het is niet het directe werkteerrein van de werkgevers- en werknemersorganisaties die hier samenwerken.

‘Als ik klaar ben met werken, binnen tien jaar, ga ik een tekencursus volgen. Naar verluidt is tekenen te leren. Of ik talent heb zal dan moeten blijken!’

Elk bestuurlijk niveau heeft zijn eigen rol: op nationaal niveau zijn cultuuriconen belangrijk, veel orkesten en musea zijn provinciaal georganiseerd en als het om directe beleving en actieve deelname gaat,

praat je al snel over het gemeentelijk niveau. We moeten juist die mix blijven accommoderen. De rol van het Fonds voor Cultuurparticipatie ligt zowel in het stimuleren als in het ondersteunen van actieve cultuurparticipatie. Beide zijn heel belangrijk. Wij hebben vanuit de SER nog niet direct samengewerkt met het fonds, maar mocht die kans zich voordoen, dan houd ik mij van harte aanbevolen!’

Brede betrokkenheid

‘Als cultuur een ‘linkse hobby’ is, dan is tachtig procent van de Nederlanders links! Het gaat dan zowel om actieve deelname als om erkenning van het belang dat die deelname van overheidswege ondersteund wordt. Als de huidige bezuinigingsronde achter de rug is, zijn er dan ook legio kansen.

We moeten nu vooral werken aan een nieuw en aantrekkelijk kader. Om tot een geïntegreerd perspectief te komen zijn twee dingen nodig: ten eerste herbezinning op ingesleten gewoontes, maar daarvan kan ik pas concrete voorbeelden geven als de discussie daarover in de Raad voor Cultuur gevoerd is en ten tweede brede erkenning van het belang van actieve cultuurparticipatie. Dat laatste is wat mij betreft de kern: cruciaal om tot een evenwichtig beleid te komen.

‘Vraagt u mij of ik zelf actief kunst of cultuur beoefen dan moet ik blozen. Ik speelde piano tot zo’n vijf jaar geleden... Mijn enige excuus: door een ongeluk functioneert mijn rechterhand minder goed dan vroeger.’

Harry van Waveren was tot voor kort lid van de Gedeputeerde Staten voor de provincie Zeeland. Tevens was hij voorzitter van de delegatie cultuur van het interprovinciaal overleg.

‘Als u mij vraagt of ik actieve cultuurparticipatie belangrijk vindt, kan ik niet anders dan ‘ja’

zeggen. De ervaring leert immers dat als je actief meedoet, je dingen intensiever beleeft en dat ze dan ook beter blijven hangen.

Ik ben actief betrokken geweest bij het opstellen van de huidige cultuurparticipatieregeling. Ik heb me er de afgelopen jaren op provinciaal niveau ook voor ingezet de toegankelijkheid te vergroten door de bureaucratie weg te nemen. Eenvoudig aanvragen en afrekenen maakt het gemakkelijker iets te organiseren.’

Mooi resultaat

‘De samenwerking tussen de provincie Zeeland en het Fonds voor Cultuurparticipatie verloopt prima. Resultaten blijken soms pas na een paar jaar. Vanuit het fonds hebben we een jeugdtheater-

school opgezet. Vorige week was ik naar Anatevka, de eerste voorstelling van een muziektheatergezelschap waarin vijf jongeren speelden die van die jeugdtheaterschool kwamen. Vijf prachtige rollen! Ik was blij dat ik nog binnen mijn termijn als gedeputeerde zo’n mooi resultaat zag van onze inspanningen.

‘Na mijn ambtstermijn ga ik het zingen zeker weer oppakken!’

(begonnen in 2004) en Steenworp (2011). De plattelandsgemeenten wilden een voorziening voor jongeren dichtbij huis, de provincie wilde een provinciaal netwerk waarbinnen jonge popmusici zich kunnen ontwikkelen. Een ander geslaagd voorbeeld is de Week van de AmateurKunst (WAK): de provincie vult gemeentelijke bijdragen aan en verzorgt de PR.’

De juiste rolverdeling

‘Voor ons is het Fonds voor Cultuurparticipatie hét fonds waarmee we deelname aan cultuur stimuleren, vooral onder jongeren en mensen die nog niet vertrouwd zijn met cultuur. Alle bestuurlijke niveaus werken daar samen aan, zodat er meer geld en meer expertise beschikbaar is.

Ik vind het belangrijk dat er binnen de kaders een goede verdeling is: één van de pijlers van het fonds, volkscultuur, is in Zeeland goed vertegenwoordigd. We hebben hier stràorieën, dat is het wassen van de paardenvoeten in zee, ringrijden of ringsteken, dat is van een liefhebberij echt een sport geworden en konkelpotten, een traditionele manier om met herrie aandacht te vragen voor een festijn. Laat die volkscultuur maar aan ons over!’

Allesbehalve elitair

‘De drie pijlers van het fonds, amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur, bieden overigens uitstekende kansen: het zijn bij uitstek cultuuruitingen die dicht bij de mensen staan. Allesbehalve elitair dus! Als ik het fonds was, zou ik dat volkse karakter benadrukken.

Er valt nog wel wat te verbeteren aan het Nederlandse cultuurbeleid. Het is belangrijk om nog meer gebruik te maken van provinciale en lokale organisaties om culturele doelstellingen te verwezenlijken, dat is gemakkelijker en goedkoper en daarmee effectiever. De afstemming tussen de verschillende bestuurlijke niveaus is goed, maar wat regionaal gebeurt, moet niet landelijk nog eens gebeuren – men denkt op nationaal niveau vaak ten onrechte het beter te kunnen. Regionaal heeft men kennis die op landelijk niveau ontbreekt.’

‘Ik heb altijd met heel veel plezier gezongen in een Zeeuws mannenkoor, tot ik gedeputeerde werd. Ik neurie nog vaak deuntjes uit die tijd – zoals gezegd: het blijft beter hangen als je zelf meedoet. Hoogtepunt was een cd-opname, de trots van een mooi, gezamenlijk resultaat.’

Arno Brok is burgemeester van Dordrecht. Daarnaast is de heer Brok voorzitter van de Commissie Onderwijs, Cultuur en Sport van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

‘Ik vind het stimuleren van actieve cultuurparticipatie vooral een belangrijk middel om mensen die zich niet automatisch uitgenodigd voelen om mee te doen, meer bij cultuur te betrekken.

Het is belangrijk om de vreugde te delen die je aan cultuurparticipatie kunt beleven. Ik ken dat plezier uit eigen ervaring. Ik ben voorzitter van de commissie Cultuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarin bespreken we actieve cultuurparticipatie met gemeenten onderling maar ook met de bewindspersoon. We proberen tot een efficiënte taak- en verantwoordelijkheidsverdeling te komen voor alle bestuurlijke niveaus.’

Kennis uitwisselen en vergroten

‘Het Fonds voor Cultuurparticipatie geeft niet alleen geld van het Rijk uit, dat is belangrijk: het fonds is voor ons op gemeentelijk niveau heel nuttig voor de uitwisseling en vergroting van kennis. Bovendien stimuleert en faciliteert het fonds programmatische samenwerking. Het wacht niet alleen subsidieaanvragen uit het veld af maar heeft ook zelf programma’s, zoals Het beste van twee werelden, dat vind ik erg sterk. Wij werken regelmatig samen met het fonds en mijn medewerkers vertellen mij dat die samenwerking naar wens verloopt. Er is regelmatig ambtelijk afstemmingsoverleg en we weten de directeur goed te vinden.’

Laat kunst en cultuur aan de sector zelf

‘De huidige bezuinigingen verplichten de culturele sector tot creativiteit en herstructurering en dat is helemaal niet erg, dat biedt juist kansen! De structuurwijzigingsdiscussie had alleen éérs gevoerd moeten worden, dan hadden we de bureaucratie kunnen wegsnijden en geld kunnen vrijmaken. Nu gaat het steeds alleen over die tweehonderd miljoen (van de 933 miljoen) die het Rijk moet bezuinigen. Mijn leden, de vierhonderd Nederlandse gemeenten samen, financieren veel meer: ruim anderhalf miljard. De dertig grootste steden van

‘Ik heb jarenlang in een koor gezongen, speelde piano en zong ooit in een band. Een flauw excuus maar ik heb er tegenwoordig geen tijd voor.’

Nederland geven de culturele infrastructuur vorm – laat alsjeblieft de rest aan de sector zelf! Wij als overheid hebben al teveel gedaan. Wij moeten faciliteren en stimuleren – net als het fonds doet.

We hebben nog wel iets om aan te werken. We moeten ons nog meer richten op een groot bereik: ook mensen betrekken die niet georganiseerd actief deelnemen aan cultuur. Gemeenten bereken met subsidies maar een beperkt deel van de burgers, de actieven maar het is de rol van het lokaal bestuur om ook die andere groep in beeld te brengen en houden.’

‘Pianospelen pak ik ooit misschien weer op maar niet in de gehorige sloopflat waar ik nu woon. Muziek geeft me rust, het kan me tegenwoordig niet zwaar genoeg zijn: Wagner, Mahler.’

De smartphone, een culturele trukendoos

Geen moment verliezen we de smartphone, onze nieuwe allerbeste vriend, uit het oog. Vaak vooral om mail te checken of om onze profielpagina te bewerken. Maar het mobieltje is behalve communicatieapparaat nog zoveel meer. Het is een culturele trukendoos!

Teken het maar!

Sketcher is een Android-applicatie waarmee je snel een schets maakt. Handig als een creatief idee opborrelt in je gedachten. Kies één van de elf kwasten, kies een kleur en je kunt aan de slag. Van Goghs in de dop kunnen hun lol op: de kwast “Sketchy” maakt van een huis-tuin-en-keuken-tekening een heus kunstwerk door lijnen met elkaar te verbinden met kleine streepjes. Probeer ook Circles en Squares. De kwasten produceren geometrische vormen. Hoe sneller je met je vinger ver het scherm schuift, des te groter de vormen worden.

Topfotograaf in een handomdraai

In de wereld van fotografie is duidelijk een verlangen naar vroeger waar te nemen. Steeds meer fotografen kiezen ervoor om met “oude” analoge camera’s te schieten. Ook als amateurfotograaf ligt die werkwijze binnen handbereik, je hebt er niet eens dure camera’s voor nodig. iPhone-app van het jaar 2010 was Hipstamatic, een programma waarmee je allerlei ouderwetse effecten aan foto’s kunt toevoegen.

Digitale fanfare in een handomdraai

In 2010 bracht de Amerikaanse rockband Atomic Tom het verhaal de wereld in dat hun instrumenten waren gestolen en ze het met hun iPhones moesten doen. Resultaat: het geheel op smartphones gespeelde nummer Take me out. Zoek maar eens op op YouTube. Tal van applicaties kunnen het geluid van bijvoorbeeld een analoog drumstel of een echte gitaar evenaren. De populairste is BeatMaker, een virtuele muziekstudio geïnspireerd door professionele drummachines, samplers en sequencers. Deze applicatie wordt zelfs tijdens live-optredens gebruikt. Band biedt een collectie virtuele instrumenten waaronder een piano, gitaar, bluesgitaar en drumstel. Alle instrumenten kun je opnemen en later afspelen. Met Cowbell Plus beschik je over dertien ritme-instrumenten, van tamboerijn tot triangel en van sambaballen tot drumstokjes. Kies het gewenste instrument en schud erop los!

Tijdmachine op zakformaat

Terug naar 1573 zonder Professor Barabas? Dat kan! Wie in het bezit is van een smartphone heeft een tijdmachine op zakformaat. Wie een toestel heeft dat op Android loopt, kan een historische herfstwandeling door bijvoorbeeld Castricum maken. Een speciale app (te downloaden op www.vvnoordzeekust.nl) laat de wandelaar op gezette tijden even stoppen bij een historische plek. Daar verschijnt informatie over in beeld. Ook het Drents Archief ging de uitdaging aan. Met een smartphone kun je overal in de provincie contact maken met de app Drents Archief 3.0. Door op je mobiel codes in te voeren die op historisch belangrijke plaatsen zijn aangegeven, krijg je uitleg over de historische gebeurtenis die daar heeft plaatsgevonden.

Een poëtische stadsgids

Journalist Victor Keegan van The Guardian schreef over creatieve toepassingen van nieuwe technologie. Toen hij met pensioen ging, vond hij dat het tijd was om zelf iets te ontwikkelen. Het werd een applicatie voor de iPhone die de naam City Poems draagt. City Poems is een satelliet gestuurde toeristische gids die je aan de hand van gedichten op sleeptouw neemt door de straten van Londen.

Slimme museumgids

In de jaren vijftig was het Stedelijk Museum in Amsterdam het eerste museum met een audiotour, nu zijn ze de eerste met Augmented Reality (het zo realistisch mogelijk toevoegen van computergemaakte beelden aan rechtstreekse, reële beelden). Met Fabrique ARtours kunnen op vernieuwende wijze verhalen over de collectie met het publiek gedeeld worden en bezoekers worden geprikkeld om zelf verhalen, foto’s en informatie toe te voegen. Zo kunnen kenners én leken hun interpretaties delen en kunstwerken verrijken door er informatie aan te koppelen. Wie een ARtour volgt in de stad, kan door de smartphone te richten op getagde plekken informatie opvragen over die plek en de relatie tot kunst. Zo zal bijvoorbeeld de Harrenstein slaapkamer van Rietveld (1926) virtueel te zien zijn bij de oorspronkelijke locatie op de Weteringschans in Amsterdam. Ook het Louvre en Centre Pompidou stellen aanvullende informatie over collecties, schilderijen en kunstvoorwerpen ter beschikking via de smartphone.

Maak je eigen speelfilm

Was films ooit voorbehouden aan bezitters van dure, logge videocamera’s, de nieuwste generatie smartphones is zo geavanceerd dat je bewegende beelden kunt schieten op HD-kwaliteit. Applefanaten bewezen de filmfunctionaliteit van de smartphone al eens dat met hun korte film Apple of My Eye; volledig gefilmd en gemonteerd met de toen net nieuwe iPhone4. Nostalgie ingesteld? Met een speciale Super 8-applicatie voor onder meer de iPhone kun je in dezelfde korrelige kwaliteit filmen als de ouderwetse camera. Nadat je hebt gefilmd moet je de film nog “ontwikkelen” in het Super 8 Process Lab. Je hebt de keuze uit zes verschillende filters.

Taalatleten & circusacrobaten

Gevierde cultuurparticipatie

Het één maakt de geest flexibel, het ander werkt met lijf en ledematen: poetry slams en circus. Het lijken twee uitersten maar er zijn significante overeenkomsten. Beide culturele uitingen enthousiasmeren zowel amateurs als professionals én maken een opvallende groei in populariteit door.

Oude pijprokende mannen in stoffige zolderkamers. Dat is het beeld dat tot kort geleden voor ogen kwam wanneer er over poëzie en dichten werd gesproken. Niet langer. Bent u bekend met de term spoken word? Dat is het nieuwe dichten, vrij van stof en belegen kerels. Jonge taalpuristen dragen hun versgeschreven teksten ritmisch voor op een podium en publiek kijkt toe, met een glas wijn of een vaasje bier in de hand. Vaak gebeurt het in wedstrijdverband. Een poetry slam, heet het dan.

In Nederland kwam het fenomeen pas echt op gang in 1998 toen de eerste slam werd gehouden door het Amsterdamse Festina Lente. Andere initiatieven volgden snel en inmiddels zijn er ieder jaar ruim twintig poëziewedstrijden op podia door het hele land.

Sinds 2002 wordt jaarlijks het Nederlands Kampioenschap Poetry Slam georganiseerd door Stichting Het Poëziecircus. Er doen 24 vaak jonge "slammers" mee aan de voorrondes en de finale. Voorafgaand worden er op regionaal niveau workshops gegeven aan ongeveer honderd jonge poëzie-minners. Denk dan niet dat boekwinkels en bibliotheken het toneel zijn voor dit evenement, poppodia en cafés zijn de bruisende plekken waar het gebeurt.

Het opbloeiende poëziecircuit bestaat vanzelfsprekend niet alleen uit wedstrijden. Een voorbeeld daarvan is Poetry Circle Nowhere (PCN), een onlangs in het leven geroepen platform voor jonge

poëzietalenten. Het is een gezelschap van optredende schrijvers en schrijvende performers die experimenteren met de grenzen van performance poëzie. De Poetry Circle maakt voorstellingen voor theaters, clubs, festivals, openbare ruimtes, huiskamers en meer. Daarnaast geeft PCN workshops, maakt ze publicaties en werkt samen met kunstenaars van allerlei pluimage zoals schrijvers, spoken word artiesten, fotografen, beeldend kunstenaars, muzikanten en theatermakers. Een kruisbestuiving van formaat.

Het nieuwe circus

Het Jeugdjournaal maakte er eind 2010 al melding van: steeds meer kinderen halen in hun vrije tijd halsbrekende kunstzinnige toeren uit; ze voegen zich bij het jeugdcircus. Ieder jaar krijgen circusleraren meer aanmeldingen van kinderen die een acrobatische circuspoging willen wagen. Een van de redenen voor de populariteitsgroei is volgens Eveline Alders van Stichting Circumundo, organisatie voor circuskunsten, de komst van twee HBO-studies in "circuskunde". 'Die zijn vijf jaar geleden gestart en het afgelopen jaar waren de eerste studenten klaar. Dat ergens een opleiding

voor is, betekent dat het serieuzer wordt genomen en automatisch komt er dan meer aandacht voor.’ Stichting Circomundo zet zich in voor iedereen die zich bezighoudt met circus. Voor en door kinderen en jongeren maar ook voor volwassen circus-trainers, docenten, coaches, spelbegeleiders en regisseurs die zich richten op jeugdcircus. Verder is er aandacht voor jongere amateur- en (semi-) professionele circusartiesten en artiesten die zich presenteren met aan circustechnieken verwante kunsten op straat, in de piste of op het podium.

Eveline Alders denkt dat het “nieuwe circus” aansluit bij de huidige “beleveniscultuur”. ‘Er is meer spektakel en het is spannender. Precies waar mensen behoefte aan hebben.’ Het nieuwe circus is volgens Alders een manier van circus-uitvoering waarbij geen tot weinig dieren worden gebruikt, het is verhalender en beeldender dan het “ouderwetse” circus. Kortom: tot ziens paarden

en olifanten, hallo atletisch theaterstuk. Alders: ‘Er is meer samenhang en circus wordt ingezet als expressiemiddel.’

Circusdrome is een voorbeeld van een stichting die het verhalende circus aanhangt. Ze maakt voorstellingen waarbij de circuskunst wordt geplaatst in een theatrale context. Dat gebeurt met voorstellingen in (openlucht)theaters, op scholen en met festivals. Daarnaast initieert Circusdrome projecten in het onderwijs waarbij met de leerlingen wordt gewerkt aan voorstellingen. Jaarlijks produceert de stichting het festival de Circustheatertdagen op Schiermonnikoog. Tijdens Hemelvaart 2011 is daar de vierde editie van. Vier dagen lang staat het eiland in het teken van cultuur en natuur. Straattheater, voorstellingen op locatie en elke avond een familievoorstelling in de tent. Meedoen kan ook, want natuurlijk ontbreekt de dagelijkse circusinstuif niet.

Het moge duidelijk zijn, zowel taalatleten als circusacrobaten zijn gevierde cultuurparticipanten!

Meer informatie
over Poetry Slams:
www.poetrycircle.nl
www.poeziecircus.nl

Meer informatie
over circus
www.circustheatertdagen.nl
www.circusdrome.nl
www.circomundo.nl

Gijs ter Haar is dichter. Van zijn hand verschenen vier bundels, de laatste “Neem dit brood”, inclusief CD met poëzie op muziek, bij uitgeverij Douane. Als poetry slammer heeft hij meer zeges op zijn naam staan dan elke andere dichter in Europa. Hij geeft als gastdocent workshops poëzie en poetry slam in het Voortgezet Onderwijs en masterclasses voor verschillende Nationale talentontwikkelingstrajecten. Hij is de drijvende kracht achter de stedelijke poetry slam in Amersfoort en de Kargadoor in Utrecht. Verder organiseert, programmeert of presenteert hij voor andere organisaties, en is hij de schrijfconsulent bij ZIMIHC huis voor amateurkunst Utrecht.

Alles is gedicht

Voor mij is poëzie die wordt voorgedragen poëzie in zijn zuiverste vorm. Meer nog dan slechts inkt op papier, horen we elk woord zoals de dichter het bedoeld heeft. Elke intonatie, elke emotie is in de stem te horen, in het beeld van de dichter te aanschouwen. En dan is het weer weg. Maar als je dan de zaal in kijkt en gelukzaligheid ziet, en als dat dan bij de luisteraar nog een beetje nagloeit, dan heb je het doel van de kunst bereikt. Slechts één ding kan dit gevoel voor mij overtreffen. Het doorgeven van die kunst als onderdeel van onze veelzijdige cultuur aan jongeren. Niets mooier dan een groep jongeren die onwetend van wat hen te wachten staat een klas inloopt, en een beetje onderuitgezakt passief gaat zitten luisteren. Dat ze na een kwartiertje, de een na de ander, overeind komen, en 2 uur later weer de klas uitlopen met een gedicht van eigen hand. Dan zie ik mensen die allemaal zonder dat ze dat ooit eerder

deden gezamenlijk met verve en plezier opeens poëzie maken. Maar meer nog dan dat zie ik wat er onder de oppervlakte gebeurt. Dan zie ik dat het stille meisje en de luidruchtige jongen allebei evenveel te zeggen hebben en dat als vanzelfsprekend zien, elkaar die ruimte geven. Hoe de Marokkaanse jongen en het meest bekakte meisje van de klas elkaar te hulp schieten en elkaar aanvullen. Ik zie een harmonie van gelijkheid ontstaan. De dichter ACG Vianen schrijft, “niemand, niemand, niemand is gedacht, alles, alles, alles is gedicht.” Vervang “gedicht” door “cultuur” en je bent bij de kern. Cultuur verandert, en dat kun je op twee manieren lezen. De eerste is dat het besef ontstaan is dat cultuur van en voor ons allemaal is, zij wordt niet meer bepaald door een elite. We leven in een tijd waarin we van mening zijn dat iedereen een stem heeft en elke stem het recht heeft bij te dragen aan een harmonieuze samenleving. Juist deze

gedachte lag ten grondslag aan de opkomst van progressieve community arts en luidde het einde in van tijdperk waarin de elite zich de cultuur toegeëigend had. De beleving van cultuur verschoof van passief naar actief.

De tweede manier om het te lezen is dat cultuur mensen verandert, als ze samen actief deel nemen, hun stem laten horen, inzichten delen, en het recht om bij te dragen opeisen. Het is een gemeengoed waar niemand van uitgesloten hoort te zijn. Participatie is het toverwoord. Dan ontstaat er iets magisch. Dan zien we geen wezenlijke verschillen meer, hoe we allemaal gelijk zijn, hoe we naar elkaar toe kunnen groeien, en dat we eigenlijk allemaal op zoek zijn naar dat ene dat niet onbereikbaar is, integendeel, het beleven van gezamenlijk geluk in de rijke schoonheid van onze cultuur.

Urban Culture

Urban culture is niet meer weg te denken uit de kunstwereld en toch valt er nog heel wat te winnen. Daarom organiseerde het fonds in november 2010 een expertmeeting om goed zicht te krijgen op wat er speelt binnen de verschillende disciplines in de urban. Aan de hand van vier stellingen reageren vier ervaringsdeskundigen op de ontwikkelingen in de urban culture.

tekst Jasmiin Masius, fotografie CC BY-SA Sebastiaan ter Burg

Lisia Pires is een in Rotterdam geboren en getogen vrijetijdskundige. Ze rolde meer dan vijftien jaar geleden de culturele sector binnen toen ze een openlucht muziekfestival organiseerde voor een Kaapverdiaanse jongerenorganisatie. Sindsdien houdt ze zich bezig met het zichtbaar maken van kunst en cultuur afkomstig uit migrantengemeenschappen en jongerenculturen.

Stelling 1: Urban culture staat niet alleen in Nederland in de kinderschoenen maar ook wereldwijd. 'Als ik muziek als uitgangspunt neem dan heb ik niet het idee dat Urban Culture in de kinderschoenen staat. Hiphop is als meest ontwikkelde stroming binnen urban culture inmiddels volwassen. In vergelijking met andere Europese landen staan we nog wel aan het begin als we bijvoorbeeld kijken naar de inbedding van urban culture als kunstvorm binnen de gevestigde culturele sector.'

Stelling 2: De kracht van urban culture is dat ze zich niet in hokjes laat plaatsen. 'Urban culture laat zich zowel door grootstedelijke straatcultuur als door traditionele en canonieke kunst inspireren. Daarom is zij zo veelzijdig, van muziek tot dans tot graffiti tot mode. Dat is een kracht. Totdat er beleid bij komt kijken. Dan is het een zwakte dat de stroming zich zo moeilijk laat duiden.'

Stelling 3: Urban toptalent moet in Nederland meer ruimte krijgen. 'Urban culture is één van de meest urgente ontwikkelingen binnen de hedendaagse kunst en cultuur. Hier worden verhalen vertolkt die door de

veelzijdigheid aan artistieke disciplines, inspiratie en taal de maatschappij weerspiegelen, dus nogal belangrijk om daarin te investeren. Ik vind dat toptalent meer ruimte moet krijgen om een artistieke ontwikkeling door te kunnen maken. Daarbij denk ik aan meer ruimte voor de reguliere programmering van het urban aanbod maar ook aan meer werkplaats-, productiefuncties en opleidingen binnen het hoger kunstvakonderwijs.'

Stelling 4: Urban culture trekt vooral jongeren. 'Het is een gegeven dat urban arts een enorme aantrekkingskracht op jongeren hebben. Door het beoefenen van verschillende kunstdisciplines binnen urban culture leren jongeren met elkaar samen te werken, skills te verbeteren en die aan elkaar over te dragen, zichzelf te presenteren en te improviseren. Als aanbod geloof ik dat urban culture voor alle leeftijden interessant is. Dit, juist vanwege de veelzijdigheid in taal en uitingvorm. Maar ook vanwege het vermogen om complexe verhalen vanuit verschillende posities en grootstedelijke belevingen te vertolken.'

Bart Temme is cultureel ondernemer en directeur van Cuttin' Class in Heerlen. Hij koppelt jonge creatievelingen uit de hiphopscene aan scholen maar ook aan instellingen of bedrijven. Cuttin' Class organiseert bijvoorbeeld workshops graffiti, breakdance, deejaying en rappen op scholen. Daarnaast organiseert de organisatie evenementen waarmee de hiphopcultuur gestimuleerd wordt.

Stelling 1: Urban culture staat niet alleen in Nederland in de kinderschoenen maar ook wereldwijd. 'Ik denk dat urban culture in de jongvolwassen schoenen staat. Het is momenteel nog volop in ontwikkeling. Een aantal artiesten binnen de scene kan zijn brood ermee verdienen en er is inmiddels een aantal opleidingen rond deze stroming, van eventmanagement tot dans.'

Stelling 2: De kracht van urban culture is dat ze zich niet in hokjes laat plaatsen. 'Ik denk dat niemand in deze scene zich met de term urban culture kan vereenzelvigen. En dat zegt al genoeg. Het is een stroming waar het individu juist centraal staat. Je representeert jezelf in jouw eigen kunstuiting en je moet je onderscheiden om op te vallen. Dat maakt het juist interessant en moeilijk in een hokje te plaatsen. Urban culture is een noemer die mensen van buiten hebben bedacht.'

Stelling 3: Urban toptalent moet in Nederland meer ruimte krijgen. 'Er is al een aantal hiphophuizen en dat vind ik een goede ontwikkeling want het is belangrijk dat talent faciliteiten tot zijn beschikking heeft. Waar wel meer ruimte voor moet komen, wat mij betreft, zijn festivals en evenementen waar hiphopcultuur gestimuleerd wordt. Als er evenementen zijn die zich bewezen hebben door de jaren heen, mogen de omgeving, erkenning en doorgroeimogelijkheden wat meer geboden worden, daar waar die vraag bestaat.'

Stelling 4: Urban culture trekt vooral jongeren. 'Het is waar, de meerderheid is jong maar er loopt ook een aantal gasten rond dat al vijftientig jaar in het vak zit. Dan kun je niet over jongeren spreken natuurlijk. Wat ik wel denk, is dat het voor jongeren belangrijk is om actief bezig te zijn met maken en bezoeken van evenementen. Voor de "ouderen" binnen de scene is het zaak om hun brood te verdienen met urban culture, om er een actieve bezigheid van te kunnen maken. Lukt je dit niet, dan zal het op een gegeven moment veel meer liefhebberij en hobby worden dan dat je er volledig voor kunt gaan.'

John Oliveira is danser in hart en nieren en heeft de afgelopen tien jaar op het podium gestaan. Daarnaast verzorgde hij in -samenwerking met MOJO- Urban Music concerten, was hij medeoprichter van het jongerenmarketingbureau Serious About en directeur van tv-zender de BOX. Tegenwoordig is hij Manager Marketing Partnerships bij Sanoma Uitgevers.

Stelling 1: Urban culture staat niet alleen in Nederland in de kinderschoenen maar ook wereldwijd. 'Als ik naar het huidige cultuurklimaat -de theaters- kijk, mag urban wel meer vertegenwoordigd worden. Stel jezelf de vraag hoeveel theater-, dans-, muziekgroepen er zijn die structureel worden ondersteund? Ik blijf erbij dat zelfs de productiehuzen het lastig vinden om op basis van wederzijds respect de vrijheid te geven aan nieuw talent.'

Stelling 2: De kracht van urban culture is dat ze zich niet in hokjes laat plaatsen. 'Soms erger ik me aan de continue discussie van het huidige establishment; mensen die willen duiden, de lifestyle in hokjes willen plaatsen. Voor mij betekent urban culture alle invloeden die samenkomen in de grote stad; het representeert volgens mij de levensstijl van stedelingen. Urban culture is universeel en heeft een doel: verhalen vertellen. En op welke manier iemand dat doet, door middel van hiphop, dans of streetart dat verschilt per keer; er is geen vast stramien. Dat is een kracht, ja, zo word je altijd verrast.'

Stelling 3: Urban toptalent moet in Nederland meer ruimte krijgen. 'Als je in de context van theater bedoelt, zeg ik 'ja'. Als je hier bijvoorbeeld een hiphop danstalent bent dan betekent de top een plek bij een modern gezelschap terwijl je misschien het liefst in je eigen stijl wilt dansen. Als ik kijk naar Frankrijk, wat daar allemaal gebeurt op dat gebied: ongelooflijk. Daar staan hiphopshows in de gerenommeerde theaters terwijl we hier in Nederland blijven hangen bij So you think you can dance, uiteraard met respect voor het programma. Met meer ruimte bedoel ik overigens geen tastbare voorzieningen maar dan heb ik het vooral over begeleiding. We hebben genoeg talentscouts maar als je als toptalent geen begeleiding krijgt, niet weet waar je terecht kan, heb je er niks aan.'

Stelling 4: Urban culture trekt vooral jongeren. 'Nonsens! Ik ga naar shows, heb street art in mijn huis hangen en ben veertig, punt.'

Maarten

Maarten van Hinte is lid van het artistiek team van MC, waar hij schrijft, regisseert en coacht. Begin jaren tachtig richtte hij met Lucien Kembel de live hiphop band .nuClarity op en acteerde hij bij theatergroep De Nieuw Amsterdam. In 1993 richtte hij samen met Marjorie Boston en Lucien Kembel theatergroep Made in da Shade op dat later met Cosmic theater tot MC fuseerde.

Stelling 1: Urban culture staat niet alleen in Nederland in de kinderschoenen maar ook wereldwijd. ‘Als je bijvoorbeeld kijkt naar de acceptatie van urban binnen de gevestigde orde dan zeg ik dat het in Nederland in de kinderschoenen staat. Ik heb het idee dat urban arts binnen het huidige kunstklimaat, bijvoorbeeld in theaters, nog echt als “gast aan tafel” wordt gezien. Terwijl wij -bij wijze van spreken- in de keuken willen staan; bepalen wat er geserveerd wordt. In Frankrijk zie je dat ze met de integratie van urban culture binnen de cultuursector veel verder zijn. Daar heeft hiphop dans bijvoorbeeld een belangrijke positie binnen het etablissement ingenomen.’

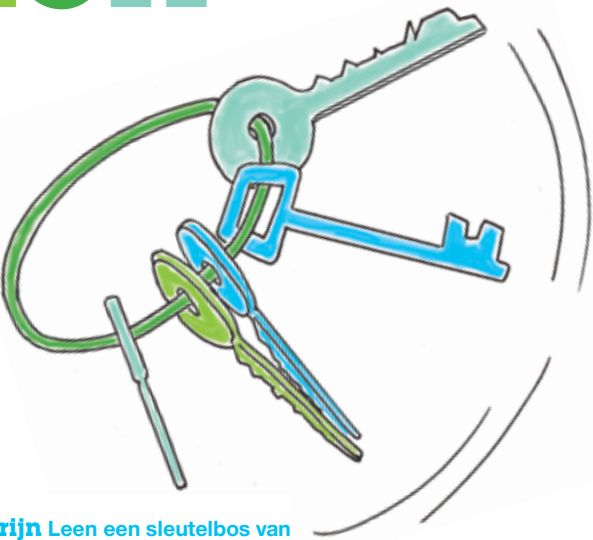
Stelling 2: De kracht van urban culture is dat ze zich niet in hokjes laat plaatsen. ‘Iemand die urban arts beoefent, doet dit vanuit zichzelf. Je identiteit is je kracht. Je ziet het bij graffiti: mijn naam op alle metrostations. Het individu laat zich niet afsluiten in een hokje maar wil eruit.’

Stelling 3: Urban toptalent moet in Nederland meer ruimte krijgen. ‘Er is inderdaad weinig ruimte, vooral in vorm van acceptatie. En dat is jammer want hiermee wordt de stroming onterecht onderschat. Terwijl, ik ken geen kunststroming die zo dicht op de samenleving staat als urban culture. De feitelijk invloed van urban arts is ook veel breder dan er in het algemeen gedacht wordt. Kom bijvoorbeeld op een willekeurige culturele opening en er staat een dj te draaien. Iets wat bij ons in in de urban scene is ontstaan. Neem urban culture serieus: erken de impact die het heeft op de samenleving en geef het een podium.’

Stelling 4: Urban culture trekt vooral jongeren. ‘Je ziet wel vaak dat urban wordt ingezet om jongeren te paaien maar ik zie dat de stroming zich blijft ontwikkelen en juist volwassen wordt. Wie daar niet op inspeelt, loopt straks achter de feiten aan.’

Muziek maken kun jij ook!

Wil jij ook zelf muziek maken? Pak dan je muziekinstrument, ga naar www.benniebriljant.nl en kies daar een liedje uit om op mee te spelen. Heb je geen muziekinstrument? Volg dan deze tips op en je kunt gelijk meedoen!

Tamboerijn Leen een sleutelbos van je vader of moeder en rammel alle sleutels heen en weer op het ritme.

Sambaballen Schud heen en weer met een pakje rijst of spliterwten. Je kunt ook een oud wc-rolletje vullen met rijst en dichtplakken met papier.

Rasp Pak een multomap van je vader of moeder. Sla de map open en beweeg met bijvoorbeeld een balpen heen en weer over de ringetjes.

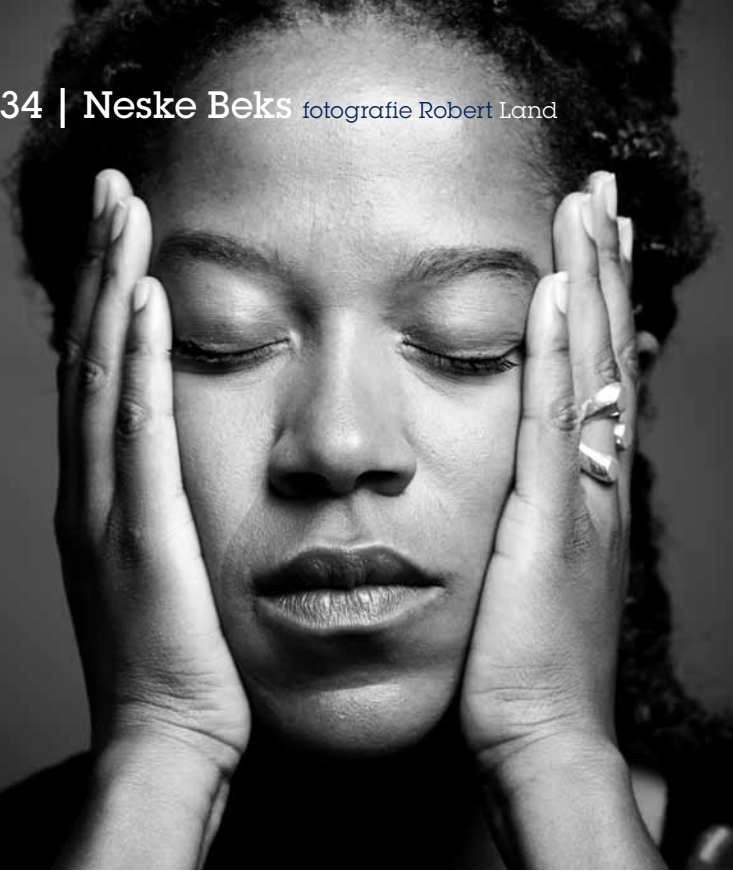
Handtrommel Ga naar de keuken, pak een pan of een emmer en sla erop met een houten lepel.

Misschien kun je zelf nog meer verzinnen waarmee je muziek kunt maken... Als je dat samen doet met je vriendjes en vriendinnetjes, je broertje of zusje wordt het nog leuker!

Het Prinses Christina Concours geeft het magazine Kies je instrument uit. Het magazine verschijnt jaarlijks voor alle kinderen van acht jaar in Nederland en wordt gratis verspreid via de basisscholen. Met Kies je instrument wil het Prinses Christina Concours jonge kinderen aanmoedigen een muziekinstrument te leren bespelen. Op de bijbehorende website www.kiesjeinstrument.nl staat ook informatie voor ouders en lesmateriaal voor de basisscholen.

In 2010 is het project ‘Bennie Briljant’, mede door steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie, van start gegaan. Op de website www.benniebriljant.nl leren jonge kinderen muziek maken op speciaal ontwikkelde slagwerkinstrumenten, die tegen lage prijzen overal in Nederland verkrijgbaar zijn. De gratis online muzieklessen van Bennie Briljant zijn zowel ontwikkeld voor gebruik op de computer thuis als op het digitale schoolbord in de klas.

Neske Beks Neske woont sinds de jaren ‘90 in Amsterdam. Ze is geboren en getogen in Mortsel, bij Antwerpen, als dochter van een Vlaamse moeder en een Gambiaanse vader. Neske is opgeleid als kleinkunstenaar en actrice, maar ontwikkelde zich al snel tot theatermaker en was de oprichter van de Schrijfwerkplaats, een talentontwikkelingsplek van theater Frascati in Amsterdam. Ze toerde door het land met verschillende voorstellingen en werkte als scenarioschrijver voor diverse omroepen.

Animo

Toen ik twee was had ik één grote droom en dat was majorette worden. Wijlen mijn moeder – een schat van een vrouw – bracht me naar het majorettekorps, maar groot was mijn teleurstelling toen ze me daar vertelden dat ik te jong was om mijn droom waar te maken. Tot mijn vierde moest ik wachten voor ik lid mocht worden van het korps. Dat ze ‘Animo’ heetten, en ik barstte van de animo hielp geen moer. Onze buurman verlichtte mijn pijn door een houten stok met twee kubussen op beider einden voor me te knutselen. Zo kon ik vast in de voortuin oefenen. Het was dan wel geen echte mooie zilveren stok, zoals de majorettes hadden. Maar het was in ieder geval een begin. Twee jaar later en heel veel oefening verder bracht mijn moeder me weer naar het korps toe. De leider van de drumband probeerde me nog in verleiding te brengen met een trommel maar mijn beslissing stond vast. Ik wou een majorette worden. Eentje met zo’n mooie, elegante stok. Weer werd mijn vasthoudendheid op de proef

gesteld. In plaats van de elegante majorettestok die de grote meisjes hadden, kreeg ik een dikke roestige metalen stok, met grote gaten erin gefreesd om meer grip te hebben. En dikke, noeste, rubberen ballen aan de uiteinden. Tja...

Het blauwwitrode jurkje, mijn eerste paar panties, de witte rijglaarzen en het hoedje maakten veel goed. Alsook het feit dat ik mascotte werd. Vier jaren lang voerde ik trots mijn korps aan, in menig stoet in ‘t Vlaamsche land. En toen kwam de dag dat ik eindelijk mijn eerste echte slanke majorettenstok kreeg. Ik werd op een podiumpje gezet en de hoofdmajorette reikte me mijn eerste echte eigen majorettestok aan. Ik bedankte haar vriendelijk en zei: ‘Zo. Fijn. En nu wil ik op pianoles.’ Maar daar was mijn vader het niet mee eens. Hobbies moest je volhouden tot het bittere eind, zei hij. Dus als ik stopte met het majorettekorps, betekende dat, dat ik niet op pianoles mocht. Basta.

Gejengeld heb ik, en steen en been geklaagd, maar niets mocht baten. Maar op warme zomeravonden, als ik langer buiten mocht spelen, klom ik elke avond klokslag zeven op het muurtje van de gemeentelijke muziekschool om te gluren naar de jongens en meisjes die in de grote lokalen Bach en Mozart leerden spelen. En later toen ik stiekem begon te dromen over een zangcarrière zong ik vanaf dezelfde plek zachtjes de toonladders mee die de meisjes op zanglessen zongen.

Mijn vader leeft al lang niet meer. En niets staat me nog in de weg om pianoles te volgen. Maar mijn vingers zijn trager dan mijn muzikaal denken. En de opgelopen vertraging lijkt niet meer in te halen. Nog vaak vraag ik me af “wat als?” en “stel dat...” Zou ik concertpianiste geworden zijn? Of operazangeres? Vragen waar ik geen antwoord op heb, nooit antwoord zal krijgen. Maar als ik dan al die kids zie, die zich dankzij fondsen als dit fonds niet hoeven te laten tegenhouden door een stuurse vader, gloeit mijn majorettehart.

PARELTJES VAN PROJECTEN

Jaarlijks ondersteunt het Fonds voor Cultuurparticipatie talloze projecten in heel Nederland die actieve cultuurparticipatie bevorderen. Van erfgoed tot nieuwe media, van community art tot volkscultuur en van muziek tot festivals. Pareltjes van projecten presenteert enkele inspirerende initiatieven.

SHAKE IT! ACADEMY

STICHTING WHAA

SUBSIDIE 15.000 EURO

Zoals overal ter wereld, zijn er ook in Nederland veel jongeren die leven in lastige situaties. Met name jonge vluchtelingen maar ook autochtone jongeren hebben te maken met een problematische thuissituatie, persoonlijke problemen of traumatische ervaringen. Juist voor deze jongeren is het uiten van emoties, steun vinden bij anderen en het ontwikkelen van een passie erg belangrijk. Zo kunnen zij de moeilijke situatie waarin zij verkeren af en toe even vergeten. Op de Shake it! Academy van Stichting Whaa krijgen jongeren uit Nijmegen en omgeving hiertoe de kans.

De Shake it! Academy zet met deze jongeren, in de leeftijd van tien tot tweeëntwintig jaar, een jaarlijkse locatieproductie op touw. De zoektocht van de jongeren met diverse culturele achtergronden naar hun eigen kracht levert jaar in jaar uit wereldse voorstellingen op. Helmet Boy is de titel van de multidisciplinaire productie die de jongeren in 2010 hebben gemaakt. Deze spectaculaire voorstelling vertelt het verhaal van een superheld die strijd tegen het kwaad. Het kwaad streeft naar een wereld zonder kunst en cultuur. Helmet Boy doet er alles aan om te voorkomen dat de wereld leeg en kleurloos wordt. De makers hadden met deze voorstelling als doel de mening van het publiek over goede en slechte mensen te nuanceren. Voorafgaand aan de productie volgen de jongeren gedurende zes maanden, lessen op de Shake it! Academy. De cursussen waaruit zij kunnen kiezen zijn urban dance, breakdance, theater, Indiase dans, capoeira, film, rap en wereldpercussie. Aansluitend op de creatieve lessen vinden productielessen plaats waarin de jongeren en docenten toewerken naar de inhoud van de voorstelling. Zestig jongeren nemen uiteindelijk deel aan de productie, die volledig op basis van hun eigen ideeën ontstaat. Naar aanleiding van brainstormsessies en improvisaties, ontstaan er teksten die

worden uitgeschreven en uiteindelijk de basis vormen van het script. Tijdens het proces wordt de zoektocht naar een kruisbestuiving van de verschillende talenten, culturen en disciplines constant gestimuleerd. Ook dagen de docenten de jongeren uit buiten de kaders van hun lessen te denken. Het doel is uiteindelijk om dit alles te laten samensmelten tot een innovatief geheel. Ieder jaar wordt voor de opvoering van de productie een bijzondere locatie uitgekozen: van een kerk tot een oude fabriek. Deze locatie bevordert de inspiratie en helpt buiten de kaders te denken, aangezien de mogelijkheden van de locatie optimaal worden benut. Dit levert vaak verrassende vondsten op.

Er worden uiteindelijk vijf voorstellingen gespeeld, waarvan er twee speciaal voor internationale schakelklassen en andere middelbare scholen zijn bedoeld. De andere voorstellingen worden door een breed publiek bezocht, waaronder buurtbewoners van de wijk waar de Shake it! Academy haar standplaats heeft. De Community Art, een innovatief onderdeel van de Shake it! Academy, bevordert de cultuurparticipatie in deze wijk. Jongeren uit de wijk worden behalve uitgenodigd voor de voorstelling ook benaderd om een decor om én in de voorstelling neer te zetten. De samenwerking van kansrijke met minder

kansrijke jongeren heeft vele voordelen. Zij leren veel van elkaar; niet alleen over andere culturen, maar ook doen zij door de intensieve samenwerking sociale vaardigheden op. Zo beïnvloeden ze elkaar op een positieve manier.

JOANNA SADOWSKA (14 JAAR)
‘Ik vond de voorstelling Helmet Boy super-leuk. Ik heb er veel van geleerd. Bijvoorbeeld hoe je met een grote groep moet omgaan. Ik heb ook veel mensen ontmoet.’

AYAZ RACHMADIEV (17 JAAR)
‘Eigenlijk was mijn wereld zonder Shake it! een stuk kleiner en saaier geweest, zelfs grijs. Dus kort gezegd; een voorstelling als Helmet Boy helpt mij mijn leven een mooie nieuwe set kleuren te geven.’

DESIREE JANSEN (21 JAAR)
‘Meer mimiek gebruiken in mijn gezicht en lichaam was voor mij een lang leerproces maar met behulp van de docenten en leerlingen is het me gelukt om dit te gebruiken in onze voorstelling.’

FAR WOL FREON WÛNSERADIEL

STICHTING ARTUM

SUBSIDIE 5.000 EURO

Op 1 januari 2011 zijn de gemeenten in de provincie Friesland heringedeeld. Hierbij is de gemeente Wûnseradiel samen met enkele andere gemeenten opgegaan in de Zuidwest Friesland gemeente. Als afscheid aan de gemeente Wûnseradiel heeft stichting Artum in oktober 2010 een muzikale reis door en voor haar eigen inwoners door de zevenentwintig dorpen van Wûnseradiel georganiseerd. Een mooi initiatief om cultuur dichterbij de inwoners van deze gemeente te brengen en hen actief te laten participeren.

Stichting Artum ondersteunt en initieert culturele evenementen in Friesland en in de directe omgeving. Zij bevorderen onder andere de uitwisseling en samenwerking tussen professionele en amateurmusici, -kunstenaars en -artiesten. Toen de stichting hoorde van de herindeling van de gemeenten, besloot zij een activiteit te organiseren, die de culturele participatie van de inwoners van de gemeente bevordert. In 1971 bood burgemeester Atse Oosterhof de gemeente Wûnseradiel een dichtbundel

aan bij zijn afscheid. Deze bundel heette Far wol freon Wûnseradiel, wat als 'behouden vaart vriend Wûnseradiel' te vertalen is. De titel van deze bundel bracht Stichting Artum op het idee een muzikale reis te organiseren door de zevenentwintig dorpen van de gemeente. In ieder dorp wordt een lied ten gehore gebracht. In eerste instantie wordt gezocht naar bestaande liederen uit het dorp zelf. Als die er niet zijn of als deze niet geschikt zijn, worden compleet nieuwe teksten en composities geschreven door professionals of amateurs uit het betreffende dorp. De liederen worden in ieder dorp op verschillende wijzen ten gehore gebracht, maar in alle gevallen worden diverse muzikale uitingen

samengebracht. Waar in het ene dorp een korps en een koor wordt ingezet, vertolken in het andere dorp solisten en popmuzikanten of folk musici en voordrachtskunstenaars het lied. Ook de muzikanten zijn afkomstig uit de dorpen zelf. Door de verschillende muzikale stromingen samen te voegen, inspireren de muzikanten elkaar en ontstaan wellicht nieuwe stromingen. De chemie die ontstaat heeft vervolgens ook haar uitwerking op het publiek. De route die wordt

afgelegd is in 1955 al eens eerder gelopen, toen ieder dorp haar eigen vlag kreeg. Precies vijfen-vijftig jaar na deze historische gebeurtenis krijgt ieder dorp nu haar eigen lied. De zevenentwintig liederen zijn gebundeld op een dubbel-cd. Ieder huishouden van de voormalig gemeente Wûnseradiel heeft zo'n gratis cd ontvangen. Dit was mogelijk aangezien alle zevenhonderd betrokkenen vrijwillig hun bijdrage leverden. Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft dan ook alleen de muzikale reis financieel ondersteund. Stichting Artum bereikt met deze openbare en zeer toegankelijke activiteit een groot publiek waardoor cultuur letterlijk langs de huizen van de mensen komt. Bovendien wil de stichting met dit initiatief de culturele en muzikale uitingen van de

gemeente vastleggen en bewaren. Het gehele project wordt gedocumenteerd en ter beschikking gesteld aan Tresoar te Leeuwarden. Tresoar is het Fries historisch en letterkundig centrum. Het beheert een grote wetenschappelijke bibliotheek, een collectie archieven van en over Friesland en een grote verzameling documentatie en objecten in de Friese literatuur.

JANNIE BRANDSMA (ZANGERES IN PARREGA)

Wat dit project zo bijzonder maakte was de goede organisatie, het feit dat er zoveel mensen mee konden doen, en misschien nog wel belangrijker, van hebben kunnen genieten! Mede dankzij het boek en de cd. Bovendien heb ik zelf hele leuke mensen leren kennen!

DIRK KRACHT (ZANGER IN KIMSWERD)

Het was voor mij een eer om mee te mogen doen. De organisatie was top en ik had te maken met een stel zeer enthousiaste mensen die dit alles op poten heeft gezet. De cd en het boek zijn tezamen een prachtig document geworden, waar [hoop ik] menigeen nog veel plezier aan beleeft.

HET OUDEREN SONGFESTIVAL

STICHTING JAM

SUBSIDIE: 7.500 EURO

De vergrijzing in ons land neemt toe. Veel bedrijven en instellingen richten zich op de 55-plussers met speciaal op hen toegespitste activiteiten en producten. Ook kunstinstellingen hebben hun aanbod aangepast. Ouderen doen in grote getale en vol enthousiasme mee aan deze activiteiten. Dit komt de positieve beeldvorming over de groeiende groep ouderen ten goede. Het Ouderen Songfestival van Stichting Jam is een prachtig voorbeeld van zo’n culturele activiteit.

Stichting JAM organiseerde achttien jaar geleden voor het eerst een bescheiden muziekfestival in een verzorgingshuis in Amsterdam. Inmiddels is dit evenement uitgegroeid tot een landelijk songfestival waar meer dan tweehonderd ouderen aan deelnemen. Stichting JAM produceert het festival samen met Aan de Amstel Evenementen en Producties.

Iedereen van vijftig jaar of ouder kan zich, als solist of als duo, opgeven. De variatie onder de deelnemers is groot. Zij zijn afkomstig uit allerlei lagen van de bevolking. Mogelijk is dit te danken aan de wijze waarop Stichting JAM het festival onder de aandacht brengt. Zij adverteren in vele regionale en lokale kranten en bladen. Ook de optredens zelf blijken een uitstekend wervingskanaal. Vaak zijn bezoekers zo enthousiast dat ze zich na afloop spontaan zelf opgeven.

Er vinden vervolgens kennismakingsbijeenkomsten plaats waarbij in overleg met artistiek leider Kees van Zantwijk een nummer wordt uitgekozen. De voorrondes worden gehouden in meer dan tien woonzorgcentra verspreid over het hele land. Kees van Zantwijk begeleidt het nummer op piano tijdens deze voorronde.

Uit alle deelnemers selecteert een deskundige jury zo'n dertig zangers en zangeressen die door mogen naar een van de drie halve finales.

De jury bestaat uit wisselende deskundigen uit het veld van zorg, muziek en politiek. De halve finales vinden plaats in theaters en de deelnemers worden nu begeleid door een speciaal samengesteld combo, bestaande uit professionele muzikanten. Zestien geselecteerde kandidaten schitteren uiteindelijk in de grande finale.

In 2010 was de Stadsschouwburg op het Leidseplein van Amsterdam de locatie voor de finale. De kaarten waren binnen no time uitverkocht. Radio Noord-Holland zond het concert live uit, zodat degenen die te laat waren voor een kaartje, er toch van konden genieten.

Tijdens het Ouderen Songfestival wordt gestreden om drie verschillende prijzen. Allereerst is er een publieksprijs te vergeven. Deze draagt de naam van de in 2005 overleden presentator van het Ouderen Songfestival Hans Martinusse. De jury, in 2010 bestaande uit professionele artiesten uit de muziekwereld,

wijst drie winnaars aan. Tenslotte is er de internetpublieksprijs. In de week voordat de finale plaatsvindt, zijn alle deelnemers op de website van het festival te beluisteren. Via internet kunnen geïnteresseerden een stem uitbrengen.

Ook na de finale blijft het festival leven: een aantal deelnemers treden op tijdens diverse jaarlijkse evenementen, zoals de UITmarkt en de Gemeentedag in het Stadhuis van Amsterdam.

Voor veel deelnemers is het songfestival zelfs het begin van een carrière als zanger of zangeres.

Stichting Jam heeft als doel de culturele participatie onder ouderen te bevorderen. Ouderen zijn op deze manier niet gedoemd om hun dagen achter de geraniums te slijten. Deze doelgroep blijft met initiatieven als deze tot op hoge leeftijd een rol spelen in de maatschappij en zo groeit de waardering en belangstelling voor deze groep. Bovendien krijgt het publiek de kans om met repertoire van vroeger kennis te maken of oude tijden te herbeleven. Aangezien de optredens op tape wordt vastgelegd, blijft dit cultureel erfgoed goed bewaard.

REACTIES DEELNEMERS EN PUBLIEK

‘Ik ben blij dat ik als oudere dame de kans krijg op het podium te staan.’
Naam onbekend

‘Mijntje wordt een meter langer als ze zingt. Ze is een echte ras artieste.’
Naam onbekend

‘Ik voel me heel goed als ik op het podium sta en een groots applaus ontvang, nadat ik mijn lied heb gezongen.’
Naam onbekend

ART RULES ARUBA

THE PANCAKE GALLERY FOUNDATION

SUBSIDIE 17.500 EURO

Aruba is een prachtig eiland met een bruisende cultuur. Helaas zijn er minder faciliteiten dan in Nederland om kunsteducatieprojecten op te zetten. Bovendien is het belang van kunsteducatie nog niet echt geworteld in de samenleving. De Pancake Gallery Foundation doet er alles aan om daar verandering in te brengen. Met het spectaculaire Art Rules Aruba educatieproject hebben zij een grote stap gemaakt. Het bewustzijn van het belang van kunsteducatie op het eiland is enorm gegroeid.

De Pancake Gallery werd in 2007 opgericht door de tweelingzusjes Ira-Sharay en Ayra-Anandra.

Het doel van de stichting is een internationaal kunstenaarscollectief te creëren met Nederland als thuisbasis. Er worden unieke evenementen in New York, Londen en Aruba georganiseerd, waarbij de stichting ernaar streeft de kunst meer in de samenleving te integreren. Bovendien richt zij zich op kunsteducatie, aangezien het belang hiervan nog lang niet overal is doorgedrongen. Met het kunsteducatieproject Art Rules Aruba focust de stichting zich op Arubaanse jongeren. Onder een deel van de jongeren heerst zeker de drang om zich op een kunstzinnige manier te uiten dus lastig om jongeren te werven is het niet: zij grijpen maar al te graag deze unieke kans. Na een introductiedag en een launchparty beginnen de diverse workshops die twee weken duren. De workshops worden begeleid door internationale en nationale kunstenaars uit het werkveld. De jongeren kunnen kiezen voor een dans-, theater-, film-, poëzie, fotografie-, mode-, muziek-, schilder-, design- of rapworkshop. Behalve de trainingen in de discipline zelf bevatten de workshops ook lezingen, discussies en presentaties. De nadruk ligt op het ontdekken en ontwikkelen van

ieders talenten en competenties maar ook op persoonlijke ontwikkeling en groei. Daarnaast vergaren de jongeren met het theoretische deel kennis over onder andere de ontstaansgeschiedenis van de gekozen discipline. Ze bestude- ren ook het werk van diverse kunstenaars, waaronder dat van de docenten. Door deelname aan de workshops bouwen de jongeren een netwerk op van mensen met dezelfde liefde voor de diverse kunstvormen. Zo'n

‘Door deelname aan de workshops bouwen de jongeren een netwerk op van mensen met dezelfde liefde voor de diverse kunstvormen.’

tweehonderdvijftig jongeren nemen deel aan de workshop. Ze zijn opgedeeld in twee leeftijdsgroepen. De eerste groep, bestaande uit jongeren van dertien tot zestien jaar, volgt de workshops ‘s ochtends en de tweede groep, bestaande uit jongeren van zeventien tot vijftientig jaar, volgt de workshops ‘s middags. Doordat het aantal deelnemers per groep beperkt is, krijgen de jongeren de aandacht en begeleiding die ze verdienen. Het eindresultaat van het project wordt gepresenteerd in Cas di Cultura. De jongeren bepalen in overleg met de docenten hoe zij hun werk aan het publiek tentoonstellen. Doordat er veel zorg was besteed aan de publiciteit van de showcase werd deze enthousiast bezocht door veel Arubanen, wat voor de jongeren nog eens een extra boost voor hun zelfvertrouwen was. Door deel te nemen aan dit

project krijgen Arubaanse jongeren kans te proeven van het kunstenaarschap. De Pancake Gallery Foundation hoopt met een initiatief als Art Rules Aruba dat kunsteducatie uiteindelijk een vast onderdeel wordt van het schoolsysteem. Dan zullen ook ouders meer betrokken raken waardoor het algehele bewustzijn van het belang van kunsteducatie gecreëerd kan worden.

FRANCISCA GUZMAN (13 JAAR)

‘Ik zat in de dansgroep. Iedere dag was fantastisch en ik heb grote stappen gemaakt. We hebben veel gelachen, ook met onze docenten. Ik wilde niet dat het afgelopen was en kan niet wachten tot de volgende Art Rules Aruba.’

WESLEY LAMBERT (17 JAAR)

‘Ik heb zoveel over dansen geleerd; over het dansen zelf en de cultuur eromheen. De showcase was de leukste dag van allemaal. Er waren meer dan zevenhonderd mensen. Een evenement als dit is goed voor Aruba, omdat ze er bijna niet zijn.’

DARWIN WINKELAAR (16 JAAR)

‘Het vertrouwen in mezelf is door deze workshop enorm gegroeid. Ik heb geleerd dat dansen altijd kan, waar en wanneer je maar wil.’

STRP SCHOOL

STICHTING STRP

SUBSIDIE 50.000 EURO

We leven in een tijd waarin de technologie zich razendsnel ontwikkelt. De impact hiervan op onze maatschappij is groot. Ook de kunst is door de inzet van nieuwe technologieën volop in verandering. Op het jaarlijkse STRP festival van stichting STRP komen technologie en kunst op een natuurlijke manier samen. Het festival laat zien wat dit verbond in de volle breedte van alle kunstdisciplines oplevert door middel van dansperformances, animaties en experimentele muziek. Speciaal voor scholen heeft de stichting een educatief cultureel programma opgezet rondom het festival: STRP SCHOOL.

STRP SCHOOL, in 2010 voor de tweede keer gehouden, vindt plaats op het STRIPS; het oude Philips terrein in Eindhoven. Zo'n vijftiughonderd leerlingen van verschillende VMBO, HAVO, VWO scholen en Technasium (een onderwijsvorm voor HAVO en VWO leerlingen waarin bètavakken centraal staan) uit de regio maken gedurende vier dagen kennis met de veelzijdigheid van technologie, toegepast in kunst.

Voorafgaand aan het festival werken docenten een speciaal ontwikkeld informatief lespakket door om de klas voor te bereiden op het festival. Hierin wordt onder andere aandacht besteedt aan de geschiedenis van het cultureel technologisch erfgoed Strijp-S. Daarnaast krijgen de scholieren een documentaire te zien over technologische kunst. Leerlingen stellen vervolgens hun eigen festivalprogramma samen. Zij kiezen zelf aan welke workshops en interactieve performances zij tijdens het festival deelnemen. Op deze manier worden de leerlingen er toe aangezet om eigen keuzes te maken als het gaat om kunstbeleving.

De leerlingen kunnen onder andere kiezen voor een workshop muziek maken met een zelfgebouwde theremin, een elektronisch muziekinstrument,

of een workshop waar ze leren hun ID kaart veilig te maken. Ook aan de performances kunnen de leerlingen actief deelnemen. Zo kunnen zij met de avatar machine zelf een avatar worden in de werkelijke omgeving.

Maar de actieve participatie gaat verder. Zo maken de leerlingen met elkaar zo'n dertig kunstwerken, die er niet zouden zijn zonder hun actieve deelname. Deze kunstwerken variëren van interactieve installaties, kunstzinnige games en lichtkunst tot robots, video- en geluidskunst.

Daarnaast kunnen de scholieren door middel van een chip deelnemen aan een alternate reality game. Dit is een extra verhaallijn rondom het festival waar de leerlingen informatie over krijgen door mee te doen aan workshops en hun mening te geven over kunstwerken. Hoe actiever de scholier is, hoe meer aanwijzingen hij krijgt in de verhaallijn. Na het festival kan er een afsluitende les worden georganiseerd waarin de uitslagen en de follow-up van de reality game worden besproken.

Al deze onderdelen samen maakt STRP SCHOOL uniek in Europa. Er bestaan geen andere festivals als deze die zo'n grootschalig en innovatief educatief programma aanbieden, waarbij nieuwe

technologieën worden ingezet om de participatie van de jongeren te bevorderen. De animo voor het festival is dan ook enorm.

STRP SCHOOL streeft er met dit initiatief naar technologische kunst toegankelijk te maken voor jongeren. Er wordt op een laagdrempelige manier ingezoomd op nieuwe vormen van kunst, zodat er een breed publiek wordt aangesproken. Enquêtes hebben uitgewezen dat jongeren na een bezoek aan STRP SCHOOL veel bewuster zijn van de enorme weerslag die technologie heeft op vrije tijd, cultuur en kunst.

SANNE (VWO2)
'Vet dat je bij STRP ook IN de kunstwerken mag, ik heb de hele tijd op de loopband gelegen in de EXPO.'

TIES (HAVO3)
'Nu ik weet dat deze vissen bij STRP geluid maken, vraag ik me af of ze ook kunnen denken.' (in reactie op installatie 'Scale', van onder andere bioloog Malcolm Mc Iver)

MARLIES (VMBO-T2)
'Ik snap niets van die zwarte slierten, noem je dat kunst? Ik vond wel de sneeuwmachine heel mooi bij STRP.'

YOUNG ART FESTIVAL

SUBSIDIE 20.000 EURO

De werelden van de amateurkunstenaar, de kunstvakstudent en de professionele kunstenaar liggen vaak ver uit elkaar. Dat is jammer, aangezien ze elkaar op allerlei manieren kunnen inspireren. Dat was precies de reden voor een club jonge amateur- en professionele kunstenaars om het Young Art Festival op te richten. Tijdens dit culturele jongerenfestival delen meer dan honderd jongeren, voor wie kunst op wat voor manier dan ook een rol speelt, hun passie met elkaar en het publiek.

Het is alweer vijf jaar geleden dat het Young Art Festival voor het eerst in Park Westerhout in Beverwijk werd gehouden. Het tweedaagse zomerfestival is inmiddels een van de populairste culturele festivals van de regio. Tijdens deze dagen in juli draait alles om muziek, theater, dans, film, performances en beeldende kunst voor en door jongeren. In iedere kunstvorm, wordt geprobeerd de amateurkunstenaar, de kunstvakstudent en de professional zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen.

Zo kunnen jongeren uit de regio, een aantal weken voordat het festival plaatsvindt, deelnemen aan de zogenoemde art-shops. Onder leiding van professionele kunstenaars verkennen de deelnemers de verschillende kunstdisciplines. Ze kiezen er één uit en werken toe naar een eindproduct dat tijdens het festival wordt gepresenteerd.

Jongeren die voor de art-shop theater hebben gekozen, werken samen met een aantal drama-studenten aan korte toneelproducties, waarbij zij begeleid worden door professionele theaterdocenten. De voorstellingen zijn te zien in een van de drie theatertenten die het festivalterrein rijk is. De dansvoorstellingen vinden plaats in de open lucht, temidden van het publiek. Deelnemers van de

art-shops performance en nieuwe media creëren met hun kunstwerken een expositiepad dat als een denkbeeldig lint over het festivalterrein loopt. Op deze manier worden verschillende locaties, podia en tenten met elkaar verbonden. De muziekprogrammering komt op een andere manier tot stand. De twee muziekpodia worden

‘Deelnemers van de art-shops performance en nieuwe media creëren met hun kunstwerken een expositiepad dat als een denkbeeldig lint over het festivalterrein loopt.’

bemand door bands die als opkomend talent bestempeld worden en reeds gevestigde bands. Bij de programmering van de opkomende bands werkt de organisatie van het festival intensief samen met stichtingen en organisaties, die jaarlijks popprijszen voor aanstormend talent uitreiken. In totaal nemen zo’n honderd jongeren tussen de vijftien en de dertig jaar actief deel aan het programma. Daarnaast is er nog een zelfde aantal actief in de voorbereiding en uitvoering van het festival. Een deel van deze jongeren is afkomstig van bureau

HALT, dat zich richt op preventie en repressie van jeugdcriminaliteit. Deze jongeren bouwen het festivalterrein op en af.

In 2010 werd het festival door zo’n vierduizend mensen, van jong tot oud, bezocht. Dit is mede te danken aan het feit dat de verfrissende kijk van jongeren op kunst mensen van alle leeftijden aanspreekt. Het Young Art Festival doet haar uiterste best zoveel mogelijk jongeren uit regio

IJmond in contact te brengen met een diversiteit aan culturele eigentijdse uitingsvormen. Het actief deelnemen aan het festival versterkt het cultureel bewustzijn en de jongeren krijgen de kans om hun eigen talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Dit zal weer tot gevolg hebben dat de jongeren kunst een belangrijke rol laten spelen in hun dagelijks leven en wellicht actief gaan participeren in kunst en cultuur als producerend kunstenaar.

Young Art is een van de 19 projecten die ook zijn gehonoreerd in het kader van Het beste van twee werelden.

ROLAND LIPS
‘In 2006 kwam ik voor het eerst met het Young art festival in aanraking. Ik groei elk jaar met het festival mee. In 2010 heb ik de High Voltage Bar met catwalk gemaakt, samen met Rik Hermans. Ik kreeg hierin de volledige vrijheid voor idee en ontwerp.’

ROXANNE ALLARD
‘Het Young art festival is voor mij een springplank geweest. De opgedane ervaring en het netwerk dat ik heb ontwikkeld, waren absoluut een duwtje in de goede richting.’

SJORS TIMMER
‘Young art gaat voor mij om vriendschap en verbroedering. Ook als we elkaar een tijdje niet zien, blijft de band bestaan.’

Muziek telt!

Sinds de lancering van Muziek telt! in september 2010 zetten mezzosopraan Tania Kross, gitarist Phil Tilli en jazz-zanger Edwin Rutten zich in voor het initiatief, samen met de kinderen Jiske (8), Niall (11) en Wouter (12). Speciaal voor Cultuurmagarzijn interviewen de jonge ambassadeurs hun voorbeelden.

‘Muziek is net een puzzel’

Tania Kross reist de wereld over als operazangeres. Een beroep dat ze al als kind op Curaçao ambieerde. ‘Ik wist toen alleen nog niet dat het beroep bestond.’ Later op het Utrechtse Conservatorium kwam ze voor het eerst in aanraking met de opera. ‘Toen realiseerde ik me dat dát precies was wat ik wilde. Mijn ouders zeggen nu: ‘Je werd operazangeres en wij keken toe.’ Wouter (12) zingt in een Rotterdams jongenskoor Rijnmond & Rivierenland en speelt nu ruim een jaar klarinet. ‘Als ik mijn instrument bespeel, krijg ik het gevoel dat ik leef.’ Toch ambieert hij geen professionele muziecar-

rière. Hij droomt ervan om architect te worden zoals zijn grote voorbeeld Santiago Calatrava.

Zijn muziekkennis zal in dit beroep van pas komen, denkt Tania: ‘Muziek is net een puzzel, je bent bezig met allerlei kleine details die bij elkaar horen. Het is exact, een eigenschap die een architect ook nodig heeft.’

Wouter: ‘Wanneer wist je dat je talent had?’ Tania: ‘Toen ik klein was, zat ik op muziektheorieles. Daar waren mijn klasgenootjes aan het stuntelen met ritmes, terwijl ik bij mezelf dacht: zo moeilijk is het toch niet?’

W: ‘Hoe belangrijk is muziek?’ T: ‘Heel belangrijk. Door het maken van muziek leer je samen te werken en respect te hebben, voor elkaar en voor je instrument. Daarnaast ontwikkel je discipline. Als je niet oefent, word je ook niet beter. Verder train je, door notenschrift en teksten uit je hoofd te leren, je geheugen. Mijn ritmegevoel helpt me ook bij het leren van een vreemde taal. Aria’s zijn meestal in het Duits. Ik heb dan vrij snel door hoe het ritme in de zinnen loopt en zo leer ik hoe ik de woorden moet intoneren.’

W: ‘Bij de lancering van Muziek Telt! stonden wij samen in het Amsterdamse concertgebouw. Vlak voor het optreden werd ik geïnterviewd door radio Rijnmond. Toen ik het terugluisterde, vond ik dat zo gek klinken. Vind jij het raar om jezelf terug te horen op cd?’ T: ‘Inmiddels weet ik hoe ik klink maar soms op televisie bijvoorbeeld kan ik hoger en sneller praten dan ik normaal doe. Dat zal dan wel met spanning te maken hebben. Ik moet mezelf dan forceren om langzamer, lager te praten en duidelijk te articuleren. Weet je wat helpt als je je eigen stem wilt horen?’ Tania plaatst haar handpalmen voor haar oren, als een soort geluidsmuur. ‘Als je zo praat, hoor je je eigen stem zoals die klinkt.’

De achtjarige Jiske is een multitalent. In haar vrije tijd doet ze acrobatische kunsten bij Circus Elleboog en zet ze optredens in elkaar. Ze houdt van zingen, wil op pianoles en droomt van een rol in een musical. Hoe je daar precies terecht komt, kan Edwin Rutten heel goed vertellen.

Toen hij ongeveer even oud als Jiske was, had hij zijn eerste filmrol in Sterren stralen

‘Op school mocht ik trouwens nooit meedoen. “Edwin heeft een te zware stem,” zei mijn juf altijd’

De Nederlandse muziekwereld verenigt zich in Muziek telt!, een initiatief van Muziek Centrum Nederland, Fonds voor Cultuurparticipatie en Kunstfactor. In een periode van drie jaar willen deze organisaties meer muziek brengen in het leven van kinderen, in het onderwijs en daarbuiten. Duizenden mensen steunen deze ambitie en ondertekenden de ambitieverklaring. Kijk voor meer info op www.muziektelt.nl.

overal. Tegenwoordig is de muzikant, acteur en presentator bij het grote publiek bekend als Ome Willem en speelt hij Dr. Dolittle in de gelijknamige musical. Hij is docent aan het Conservatorium van Amsterdam, verteller bij familieconcerten en heeft een dagelijks muziekprogramma op Radio 4.

Jiske: ‘Heb je nog wel vrije tijd?’ Edwin: ‘Momenteel heel erg weinig. Maar ik zeg altijd “Wat ik doe is leuker dan werken”.’

J: ‘Hoe ben je in contact gekomen met muziek?’ E: ‘Mijn moeder luisterde altijd naar jazz en mijn vader naar klassieke muziek. Ik zong altijd mee met de jazzplaten. Op school mocht ik trouwens nooit meedoen. ‘Edwin heeft een te zware stem,’ zei mijn juf altijd. Dus ging ik, toen ik een jaar of tien was, op gitaarles. Vreselijk! Mijn lerares zat de hele tijd de Margriet te lezen en liet mij ondertussen ploeteren. Dan speelde ik en wist ik dat ik fouten maakte maar ze greep niet in. Hier werd ik erg onzeker van. Later op de middelbare school ging ik pas weer muziek maken met vrienden en heb ik het plezier in het spelen weer teruggekregen. Daar maakten wij onze eerste jazzplaten.

Wat ik wil benadrukken, is dat het belangrijk is dat je als beginnening op een positieve manier wordt gestimuleerd. Bijvoorbeeld tijdens de muziekles op school. Kinderen moeten horen en weten wat voor plezier je kan beleven aan muziek luisteren en maken. Dat stimuleren probeer ik zelf ook te doen in mijn dagelijkse muziekprogramma. Op woensdag heb ik om vijf over één een kwartiertje speciaal voor de kinderen: Klassiek voor alle leeftijden.’

J: ‘Je speelt nu in doctor Dolittle, wat is er zo leuk aan een musical?’ E: ‘Bij de musical moet je acteren, zingen en dansen en dat is een mooie combinatie.’

J: ‘Het lijkt mij ook wel wat, zo’n musical. Hoe kom ik daar terecht?’ E: ‘Je moet een moeder of vader hebben die de castings in de gaten houdt. Weten wat er van je verlangd wordt en wat je te bieden hebt. Er komt ook wel geluk bij kijken. Want er zijn meer mensen die een rol willen dan dat er plekken zijn. En, het allerbelangrijkste is hard werken.’

Moke-gitarist Phil Tilli vindt zijn petekind Niall (11) de beste gitarist die hij kent. Samen traden zij al een keer samen op in het Concertgebouw in Amsterdam. Inmiddels schittert Niall in Free World, zijn eerste echte bandje.

Toen Phil elf was, speelde hij nog geen instrument. Dat kwam pas later toen hij vijftien was en een oud elektrisch gitaartje van zijn broer kreeg. Op zijn zestiende kocht hij een gloednieuw eigen exemplaar ‘een blank houten Telecaster. Om die te kunnen betalen, heb ik een zomer lang tussen de bollen moeten werken,’ herinnert Phil zich.

Niall: ‘In hoeveel bands heb je gespeeld?’
Phil: ‘Mijn eerste bandje heette Railroad Steel. Daarna speelde ik in Bartales, toen kwam Tröckener Kecks en nu dus Moke. Die twee laatste zijn inderdaad het meest succesvol. Daar ben ik blij om; het geeft aan dat ik ben gegroeid. Die groei is belangrijk als je in een bandje speelt. Je moet precies voor ogen hebben waar je naartoe wilt. Dat gebeurt meestal niet gelijk maar stapje

voor stapje. Bij mij was het eerst sparen voor een nieuwe gitaar, daarna spelen in een band, optreden, een cd maken en daarna nog veel meer optreden. Vooral in het begin moet je zoveel mogelijk op het podium staan. Overal, ook op de stomste plekken. In de voetbalkantine van de concurrerende club bij wijze van spreken. Weet je waarom?’

N: ‘Om aan het publiek te wennen.’
P: ‘Precies, en om op elkaar ingespeeld te raken. In de oefenruimte sta je altijd met de gezichten naar elkaar toe dan is het makkelijk om te communiceren. Tijdens een optreden sta je als gitarist bijvoorbeeld, ineens met je rug naar de drummer. Dan moet je elkaar perfect aanvoelen.’

N: ‘Kunnen jullie goed met elkaar opschieten?’
P: ‘Als bandje moet je echt een bandje zijn. Als je op tour bent, treed je meestal maar twee uur daadwerkelijk op. De rest van de dag zit je op elkaars lip: in de tourbus, in de kleedkamer, noem maar op. Dan moet je elkaar echt wel aardig vinden. Bij de jongens in mijn band klikt het erg goed. Ik heb nog iedere dag zin om ze te zien.’

N: ‘Hoe schrijf je een liedje?’
P: “Dat verschilt per band. Bij Moke gebeurt dit in de oefenruimte tijdens de repetities. Felix, de zanger komt met een idee en we werken het samen uit. Maarre, wil je trouwens niet weten hoe je het beste meisjes kunt versieren als je in een band zit?’
N: ‘Dat kan me toch niet zo veel schelen?! Lijkt me meer iets voor een jongen van zestien.’

‘Je moet precies voor ogen hebben waar je naartoe wilt.’

Hoe schrijf ik een goede subsidieaanvraag?

Een goede subsidieaanvraag schrijven vindt niet iedereen even makkelijk. Het fonds zet wat do's & don'ts op een rijtje om je alvast op weg te helpen.

Do's

- 01. Geef niet alleen aan wat je wilt doen maar ook hoe je het wilt bereiken. Beschrijf duidelijk hoe je te werk wilt gaan. Wat is je aanpak? Met wie werk je samen?
- 02. Richt je op de bevordering van actieve cultuurparticipatie. Deelnemers moeten in het project worden aangezet tot bijvoorbeeld zelf schrijven, fotograferen, met erfgoed bezig zijn of toneelspelen en niet alleen maar kijken of luisteren. Alleen projecten die actieve cultuurparticipatie bevorderen maken kans.
- 03. Maak duidelijk wat je wilt bereiken met dit project. Wat zijn concrete resultaten? Hoeveel mensen wil je bereiken? Wat gaan ze doen, wanneer en waar?
- 04. Lees de subsidieregeling waarvoor je aanvraagt goed door. Het heeft weinig zin een aanvraag in te dienen die niet aansluit bij de doelstellingen en criteria van het fonds. Raadpleeg via de website eventueel de subsidiewijzer om te kijken of jouw project wel in aanmerking komt voor subsidie.
- 05. Laat zien waarom jouw project belangrijk is. Wat maakt jouw project uniek? Waarom moet jouw project er komen? Beschrijf hiervoor bijvoorbeeld hoe jouw project zich verhoudt tot andere projecten op hetzelfde gebied.

Don'ts

- 01. De aanvraag te laat indienen. Het behandelen van een subsidieaanvraag kost tijd. Het fonds hanteert daarom indieningstermijnen (zie de website). Het is jammer als je aanvraag geen kans maakt doordat je te laat bent.
- 02. Een onvolledige aanvraag indienen. Ontbreekt je begroting? Of het projectplan? Dan is je aanvraag onvolledig. Gebruik ook het juiste aanvraagformulier.
- 03. Een aanvraag indienen voor reguliere 'exploitatie' kosten. Kosten zoals huisvesting of andere vaste kosten komen niet in aanmerking voor subsidie. De subsidie is alleen bedoeld voor kosten die direct aan een project verbonden zijn.
- 04. Een projectplan indienen dat meer dan tien pagina's bevat. Hier geldt: Less is more. Probeer kort maar krachtig aan te geven waar het project over gaat.
- 05. Een te hoog of te laag bedrag aanvragen. Je mag maximaal 50% van de totale begroting aanvragen en afhankelijk van de regeling een minimaal en maximaal bedrag. Houd je daaraan anders kan je aanvraag helaas niet in behandeling worden genomen.

Volkscultuurbeleid in Europees perspectief

Voor Nederland is volkscultuur een betrekkelijk nieuw beleidsveld. Er was aanvankelijk wat onzekerheid over, want: hoe pak je het aan? Het is dan altijd leerzaam om naar andere landen te kijken. In opdracht van het Fonds voor Cultuurparticipatie deed Sari Asikainen onderzoek naar volkscultuurbeleid in de verschillende Europese landen. Hieronder worden de belangrijkste resultaten van het rapport samengevat.

Toen de term volkscultuur in 2007 opdook in het regeerakkoord van het kabinet Balkenende - Bos, keken velen er vreemd van op. Voor de een had het een oubollige klank, die gelijk stond met klompendans en trekharmonica. Voor de ander was het de vraag of het nu wel zo nodig was dat de overheid er beleid op moest ontwikkelen. Als volkscultuur wordt gelijkgesteld met de cultuur van het dagelijks leven, waarom moet het dan gesubsidieerd worden? 'Sinterklaas heeft geen subsidie nodig', zo was aanvankelijk de breed gedeelde gedachte. Inmiddels zijn we een aantal stappen verder en heeft het volkscultuurbeleid een plekje verworven in het cultuurbeleid van de meeste gemeenten en provincies. Het Fonds voor Cultuurparticipatie ondersteunt enkele landelijke voorbeeldprojecten, waarover in deze aflevering van Cultuurmagazijn meer is te lezen. Meer theoretisch van opzet was de bundel Splitsen en knopen. Over volkscultuur in Nederland, waarvoor het fonds het initiatief had genomen en die verscheen in 2009. Nu ligt er dan ook een internationaal rapport over volkscultuurbeleid in Europa.

Europese revival van de volkscultuur

Het eerste dat opvalt in het vergelijkend onderzoek van Sari Asikainen is dat er in heel Europa sprake

is van een revival van de volkscultuur. De onderzoekster spreekt niet alleen van een toegenomen aandacht voor de nationale identiteit maar ook over een wederopleving van het regionalisme en van oude etnische groepen zoals in Spanje de Basken en de Catalanen – met ieder hun eigen taal en cultuur. Ook in Nederland is trouwens sprake van een hernieuwde aandacht voor streekcultuur en plaatselijke dialecten, getuige de populariteit van groepen als Bløf en Rowwen Hèze en het immens populaire Zwarte Cross Festival in de Achterhoek.

Via de volkscultuur en het immaterieel erfgoed wordt getracht een antwoord te formuleren op de vraag naar culturele identiteit in een snel veranderende samenleving. In de nieuwe Baltische staten Estland, Letland en Litouwen floreren de folkloristische festivals als nooit te voren. Al deze landen subsidiëren ook landelijke centra voor "folk culture" of (om een nieuwere term te gebruiken:) immaterieel erfgoed. De taak van deze centra is niet alleen documenteren maar ook: het ontwikkelen van educatieve projecten en het promoten van de eigen volkscultuur. Op vergelijkbare wijze worden ook in oudere cultuurnaties als Schotland en Ierland speciale programma's ontwikkeld, gericht op traditionele kunst en cultuur of, zoals het in Schotland genoemd wordt, de "Gaelic arts".

Volkscultuur blijkt verder bruikbaar om de nieuwe etnische minderheden een plaats te geven. Het blijkt bijvoorbeeld in Zweden, waar veel aandacht is voor diversiteit en culturele dialoog. De (vaak wat armere) Midden Europese landen gebruiken de volkscultuur als een middel om het platteland economisch te ontwikkelen. In Hongarije worden dit soort projecten opgepakt door met steun van Europa kleinschalige bedrijfjes op te zetten die zich sterk maken voor verschillende vormen van "folk arts". Traditionele ambachten worden gebruikt om nieuwe banen te creëren maar ook om toeristen mee te trekken.

UNESCO-conventie

Volkscultuur wordt dus op verschillende manieren ingezet in het beleid, met als meest genoemde beleidsleutelwoorden: immaterieel erfgoed en identiteit, participatie, sociale cohesie, economische ontwikkeling. Volkscultuur wordt soms gelijkgesteld met "folk arts", met volkskunst dus, ook wel "de traditionele kunsten" genoemd. Maar blijkens het rapport komt volkscultuur behalve in "muziek en dans" in de perceptie van de meeste Europese overheden ook tot uiting in bijvoorbeeld traditionele ambachten, gewoonten en gebruiken, streekdrachten en bepaalde feestelijke evenementen of rituelen, waarbij je kunt denken aan feesten als carnaval of aan de processiecultuur in veel

zuidelijke Europese landen. Bij volkscultuur spelen tradities en culturele wortels een hoofdrol, zoveel is duidelijk. Het woord traditie duidt op in veel beleidsstukken in Europa.

Internationaal is de term immaterieel erfgoed sterk in opkomst. In 2003 nam UNESCO een conventie aan over het immaterieel erfgoed, waarin de aangesloten landen worden opgeroepen het eigen immaterieel erfgoed te inventariseren en te documenteren en zoveel mogelijk te bevorderen dat dit immaterieel erfgoed ook in de toekomst levend blijft. De conventie is inmiddels door meer dan 130 landen in de wereld ondertekend en de meeste landen zijn dan ook druk doende het eigen immaterieel erfgoed te inventariseren. Nederland heeft deze internationale conventie nog niet ondertekend en loopt in dit opzicht ook wat achter. De inventarisatie moet hier in feite nog beginnen.

Professionals en amateurs

Eén van de conclusies van het rapport is dat het officiële cultuurbeleid meestal sterk is gericht op professionele kunstenaars en professionele instellingen en dat de amateurs en daardoor ook

de volkscultuur vaak buiten boord lijken te vallen (sommige internationale experts spreken zelfs over de “marginalization of folk culture”). Misschien als reactie hierop, wordt in veel landen gepleit voor een stevigere verankering van de volkscultuur in het nationale cultuurbeleid. Naast de officiële nationale kunst- en cultuurorganisaties zou er ook een aanspreekpunt moeten zijn voor de volkscultuur en de “folk arts”. Tegelijk is er in veel landen ook aandacht voor de mogelijke interactie tussen “folk arts” en professionele kunst. Professionele kunstenaars gebruiken volkscultuur steeds vaker als inspiratiebron. Is er ook een omgekeerde weg, waarbij professionele kunstenaars de amateurs kunnen helpen om te professionaliseren?

Er is altijd een spanningsveld tussen traditie en vernieuwing. Hoe kun je volkscultuur levend houden? Moet je volkscultuur conserveren of juist ontwikkelen? Met name in de UNESCO conventie wordt gekozen voor een toekomstgerichte benadering, met veel aandacht voor educatie en het doorgeven van kennis over technieken en vaardigheden.

Dit rapport is te downloaden op www.cultuurparticipatie.nl/over_het_fonds

Midden Europese landen gebruiken volkscultuur als middel om het platteland economisch te ontwikkelen.

Volkscultuur, dat ben je zelf!

Volkscultuur is overal. Waarschijnlijk kom je er (onbewust) bijna dagelijks mee in aanraking. Mocht je het niet meteen zien, dan helpen deze doe-opdrachten je op weg. En merk je al snel; volkscultuur ben je zelf!

DANS MEE! Op YouTube vind je verschillende instructiefilmpjes voor allerlei volksdansen. Van Braziliaanse Samba, tot de Friese Valeta. Of ga eens naar je plaatselijke sportschool voor een lesje Zumba. Een populaire work-out geïnspireerd op verschillende Latijns-Amerikaanse dansen.

ZING MEE! Iedere provincie heeft zijn eigen volkslied. Op internet kan je vast vinden wat het officiële volkslied van jouw provincie is. Maar vraag ook eens aan mensen in je omgeving wat volgens hen het lied van jullie provincie is. Misschien is bijvoorbeeld ‘Brabant’ van Guus Meeuwis wel het onofficiële volkslied van deze zuidelijke provincie?

WERK MEE! Ook in jouw omgeving is vast een ambachtsman die zijn vak geleerd heeft van zijn vader en misschien alweer bezig is met het overdragen van zijn kennis aan de volgende generatie. Vraag eens aan de plaatselijke molenaar, hoefsmid, vioolbouwer of glasblazer waar zij hun vak hebben geleerd en misschien mag je wel een dagje meelopen?

PRAAT MEE! Onbewust gebruik je vast ook woorden die zijn oorsprong vinden in het plaatselijke dialect. Vaak heb je dat niet eens door omdat de woorden voor jou zo vanzelfsprekend zijn. Let daar eens op wanneer je praat met mensen uit een andere regio. Welke woorden of uitdrukkingen kennen jullie niet van elkaar?

Naast het initiëren van onderzoek op het gebied van volkscultuur, ondersteunde het fonds in 2010 ook projecten waarbij de deelname aan, en de overdracht van volkscultuur centraal stond. De volgende vier inspirerende voorbeelden tonen de diversiteit van het begrip. Van het plaatselijke dialect, tot het ambacht van de molenaar, Friese volksdansen en gemengde huwelijken.

Zevenaar | Bedrag: € 18.000,- | ‘Verhalen halen’ en ‘dialectenwand’

Stichting Liemerse Musea bevordert de interactie tussen museumvrijwilligers en publiek door ze zowel inhoudelijk als organisatorisch te betrekken bij de projecten ‘Verhalen halen’ en ‘Dialectenwand’. Door middel van audiotours vertelt het museum verhalen over de achtergrond, de herkomst of het gebruik van voorwerpen in het museum. Het voorbereidend onderzoek wordt door vrijwilligers gedaan. Het publiek wordt uitgenodigd verhalen toe te voegen. Deze verhalen worden door de vrijwilligers aan de audiotours gevoegd. Het Gelders Erfgoed geeft cursussen aan de vrijwilligers om deze tours goed voor te kunnen bereiden, maar vooral ook om kennis en vaardigheden uit te wisselen. Stichting Liemerse zet zo haar vrijwilligers in om de actieve participatie van het publiek te bevorderen. Uiteindelijk krijgt de informatie van het publiek een eigen plek in het museum en tegelijkertijd leren de vrijwilligers hoe om te gaan met sociale media en publieksparticipatie.

Rotterdam | Bedrag: € 15.000,- | Mixed Marriage

Deelgemeente Prins Alexander in Rotterdam verandert de laatste jaren sterk van bewonerssamenstelling. Nieuwe Nederlanders vestigen zich vaker en dit verloopt niet zonder spanning. Acceptatie van een verschil in levensbeschouwing, nationaliteit of huidskleur is niet vanzelfsprekend. Met Mixed Marriage maakt Stichting Alexander Plus een theatervoorstelling waarin een grote groep betrokken wordt. Op basis van workshops en gesprekken met de inwoners wordt de inhoud van het stuk bepaald. In de voorstelling werken mensen met verschillende culturele achtergronden samen. Mixed Marriage hoopt dat de bewoners op deze manier elkaar beter leren kennen en daardoor het wederzijdse respect te bevorderen. De hele wijk kan bijdragen aan de inhoud van de voorstelling. Bewoners bepalen zelf hoe actief ze bij het project betrokken willen zijn. Het eindresultaat is het naspelen van een gemengd huwelijk, wat uiteindelijk dient als brede kapstok om thema’s als beeldvorming, identiteit en diversiteit aan op te hangen.

Leeuwarden + landelijk | Bedrag: € 25.000,- | De nieuwe molenaar

Molenaars zijn essentieel voor het voortbestaan van molens als industrieel monument. Molenaars hebben een opleiding nodig voor het omgaan met deze kwetsbare monumenten. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM) start een nieuwe cursus die volledig voor vrijwilligers door vrijwilligers wordt uitgevoerd. Sinds 1973 kun je bij het GVM een opleiding volgen voor molenaar. Deze opleiding is uniek in de wereld en wordt soms ook gevolgd door buitenlanders uit de VS, Duitsland of België. Toen de opleiding startte was er geen lesmateriaal; vanuit de oude ambachtelijke kennis van de laatste beroepsmolenaars werd de kennis overgedragen. In de loop der jaren is er lesmateriaal ontwikkeld, maar dit is gebaseerd op de ouderwetse manieren van leren. De nieuwe opleiding voor vrijwillige molenaar is de weg die een leerling volgt tot aan de status van zelfstandige beroepsbeoefenaar. De opleiding zal voorzien in een leidraad die het toegankelijk maakt om de benodigde kennis en vaardigheden op te nemen. Deze zullen ook aansluiten bij de exameneisen. De essentiële rol van windmolens voor watermanagement en winning van nieuwe landbouwgrond heeft zich genesteld in de Canon van de Nederlandse geschiedenis. Het is van groot belang om deze voor Nederland bepalende historie te behouden.

Friesland - Leeuwarden | Bedrag: € 18.940,- | Dûns op ‘e kop

Friese folklore dansgroepen hebben een belangrijke functie in het levend houden van tradities. Geworteld in het verleden, is deze vorm van dansen vooral aantrekkelijk voor ouderen. Met ‘Dûns op ‘e kop’ wil Keunstwurk de jonge generatie warm maken voor volkscultuur. In twee jaar tijd moet de Friese folklore dans op twee manieren belicht worden; achteruitkijkend en vooruitblikkend. Het heden en het verleden van deze dans worden gedocumenteerd en vervolgens inzichtelijk gemaakt voor jongeren. Hiermee wil Stichting Keunstwurk de Friese folklore dans voor de toekomst behouden en nu onder de aandacht brengen bij jongeren en het brede publiek. Samen met jeugdtheatergroep DOX wordt er een meedansvoorstelling ontwikkeld voor jongeren op basis van folklore dansen. De voorstellingen worden gehouden op festivals voor jongeren, school- en dorpsfeesten. Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur beschouwt dit project als een pilot die ook in andere provincies is toe te passen.

Het beste van twee werelden

In gesprek met de commissie

Met het programma ‘Het beste van twee werelden’ prikkelt het Fonds voor Cultuurparticipatie de samenwerking tussen professionals en amateurs. In 2010 koos een deskundige commissie uit een papierberg van aanvragen negentien interessante projecten om (gedeeltelijk) te subsidiëren. De selectieprocedure die daaraan voorafging was geen peulenschil. Drie commissieleden en secretaris van het programma Willemijn in ’t Veld geven uitleg over de beslissingsprocedure. Een kijkje in het voortraject.

Het Fonds voor Cultuurparticipatie streeft met Het beste van twee werelden onder meer een inhoudelijke ontwikkeling van de amateursector na. Ook het creëren van gelijkwaardigere, meer vanzelfsprekende en duurzame samenwerking tussen de professionele cultuursector en de amateurwereld is belangrijk. Om dit te bereiken ondersteunt het fonds innovatieve voorbeeldprojecten waaruit een duurzame betrokkenheid van professionele cultuurinstellingen bij de amateursector spreekt. Het uitkiezen van projecten

die in aanmerking komen voor subsidie is een stevige kluit, vinden alle commissieleden. Voor een deel waren ze het vrijwel meteen met elkaar eens, over de twijfelgevallen werd daarentegen heftig gedebatteerd. Commissievoorzitter Ton Brandenburg: ‘Heel lastig was dat voor de commissie. Het beste van twee werelden is een belangrijke subsidieregeling: het is en blijft belastinggeld, dat kun je niet in een paar minuten weggeven. Daarom werd iedere aanvraag heel nauwkeurig bekeken.’ Zo nu en dan zorgde dat voor onenigheid.

Brandenburg, lachend: ‘Vriendelijke onenigheid hoor.’ Een van de aanvragen waar verdeeldheid over was, was die van Toneelgroep Amsterdam. Commissielid Jorn Konijn had een sterke mening over de aanvraag: ‘Dat is een bolwerk van professionele acteurs, dacht ik, een elite-achtige toneelgroep. Ik vroeg me af of zij wel echt de intentie hadden om met de subsidie iets voor amateurs te doen.’ Tijdens overleg, de club kwam drie keer bij elkaar, bleek dat sommige van de andere commissieleden daar een beduidend andere mening

over hadden. Onder hen Gudrun Beckmann: ‘Men vroeg zich af in hoeverre Toneelgroep Amsterdam echt bezig is met amateurs. Ik heb in het verleden gezien dat ze echt gepassioneerd zijn over die samenwerking en dat de professionele acteurs het graag doen. Die kennis nam ik mee in mijn besluit. De toneelgroep wilde haar deuren openzetten.’ De subsidie werd uiteindelijk toegekend en ook Jorn Konijn kon zich erin vinden. ‘Later dacht ik: het is eigenlijk wel heel goed dat zo’n gerenommeerde organisatie met amateurs wil werken.’

Frisse blik
Over het belang van Het beste van twee werelden zijn de commissieleden eensgezind. Samenwerking tussen amateurs en professionals is voor allebei belangrijk en zorgt voor een frisse blik, vinden ze. In ’t Veld: ‘Vanuit beide werelden is er behoefte aan samenwerking, het gaat ons voornamelijk om een versteviging van de

amateurkunst maar ook voor de professionals zijn er voordelen te behalen. Voor sommige kunststudies zijn bijvoorbeeld geen vooropleidingen. Als er

‘Het uitkiezen van projecten die in aanmerkingen komen voor subsidie is een stevige kluit’

wel gedegen amateurscholingen zijn, zorgt dat uiteindelijk voor een hoger professioneel niveau. Voor

Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland bevordert met N.V. Verse Bekken de ontwikkeling van nieuw toneelrepertoire voor jongeren.

amateurs geldt dat door hun samenwerking met professionals de artistieke kwaliteit van hun kunst kan stijgen. Bovendien kan het hun organisatie verstevigen, bijvoorbeeld omdat ze decors of technische faciliteiten van professionele organisaties kunnen lenen.’

Jorn Konijn: ‘De afgelopen jaren is het in Nederland zo gegaan dat er een kloof lijkt te zijn ontstaan tussen de “hoge cultuur” en een bredere onderlaag van de bevolking. Het leuke aan deelnemen aan een commissie als deze is dat het enthousiasme van amateurs, die veel gratis doen, goed aansluit bij de ervaring van professionals die soms lichtelijk in een sleur zijn geraakt. Dat komt in veel plannen naar voren en dat is heel enthousiasmerend.’

In de praktijk blijkt soms dat amateurs en professionals een samenwerking niet voor de hand vinden liggen, denkt Ton Brandenbarg: ‘Deze regeling zorgt ervoor dat professionals hun angst voor amateurs overwinnen. Ze zijn bang omdat ze denken dat ze niets aan amateurs hebben maar de waterscheiding tussen professionals en amateurs is in de praktijk vaak heel dun. In sommige gevallen is het enige verschil dat amateurs niet voor hun kunsten betaald krijgen.’

Kawina- en kasekobands

Als vanzelf ontstaat er een verbondenheid met de projecten, merkten de commissieleden tijdens de selectieprocedure. Ton Brandenbarg: ‘Laatst las ik in de krant dat er heel veel toestroom is in het Gemeentemuseum Den Haag, waar onlangs een project (ZomerExpo2011 van Stichting ArtWorlds –red.) is gestart dat wij hebben gehonoreerd, dan maakt dat me wel trots. Ze organiseren nu bijeen-

‘Voor amateurs geldt dat door hun samenwerking met professionals de artistieke kwaliteit van hun kunst kan stijgen’

komsten om amateurs en professionals samen te brengen en van elkaar te laten leren.’ Een andere bijzondere aanvraag vindt Brandenbarg die van Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam.

‘Zij vonden dat muziekscholen al jarenlang hetzelfde repertoire hebben. Gekscherend zou je kunnen zeggen dat er overal nog steeds ‘Altijd is kortjakje ziek’ wordt gespeeld. Omdat de bevolkingssamenstelling is veranderd, moet er nu ook een ander aanbod komen, vinden ze. Mooi voorstel toch?’

Het project dient als voorbeeld voor de integratie van ander niet-westers muzikaanbod, zoals kawinabands, kasekobands en bollywoodmuziek. Het doel op langere termijn is de ontwikkeling en implementatie van nieuwe lesvormen voor brass en andere muziekgenres.

Wederkerigheid

De selectieprocedure is gebonden aan richtlijnen en voorwaarden. De regeling schrijft voor waaraan een project moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie, zoals duurzaamheid en natuurlijk de bevordering van samenwerking tussen amateurs en professionals. Bij de beoordeling gelden steeds dezelfde criteria maar dan zijn er altijd nog de twijfelgevallen. Brandenbarg: ‘Wat doorslaggevend is voor de toewijzing verschilt per project, het komt heel nauw en de commissieleden luisteren soms ook naar hun gevoel. Gudrun Beckmann heeft extra gelet op wederkerigheid tussen amateurs en professionals, er moest voor beide partijen iets te halen zijn. ‘Ik werd zeer kritisch als in een aanvraag vooral duidelijk werd wat de professionele instelling allemaal te bieden heeft en er met geen woord gerept werd over dat de amateurs de profs ook iets te bieden hebben. Is er wel sprake van een waarachtige interesse, vroeg ik me dan af. Soms is dat moeilijk uit

een aanvraag op te maken, maar je leest het wel tussen de regels door.’ Verder vindt Beckmann het belangrijk dat een aanvraag goed en concreet geschreven is. ‘Het moet geen verhaal met open

deuren zijn en er moet aandacht voor correct en specifiek taalgebruik zijn, het gaat tenslotte om veel geld.’ ‘Duurzaamheid van de projecten vind ik

‘Het ontwikkelen van een toneelrepertoire door professionals en amateurs. Daar heb je nog jaren iets aan’

ook belangrijk. NV Verse bekken van Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland is een voorbeeld van een erg goed project waarbij het gaat om het ontwikkelen van een toneelrepertoire door professionals en amateurs. Daar heb je nog jaren iets aan.’

Bij de honorering van Handtheater was een opvallend gegeven doorslaggevend, namelijk dat het waardevol is voor een kleine groep. Jorn Konijn: ‘Het is theater voor doven dus niet per se voor een groot publiek of heel erg rendabel. Normaal gesproken is dat wel belangrijk maar nu vonden we het ontzettend waardevol voor een kleine groep. Als we alleen commercieel hadden gekeken dan was het weggefallen.’

Zichtbaarheid

Naaast de negentien langdurige (zo’n twee tot drie jaar) samenwerkingen tussen amateurs en professionals die voortkwamen uit ‘Het beste van twee werelden’ is er ook flankerend beleid. In ‘t Veld: ‘We geven begin juni 2011 een boekje uit waarin we de gehonoreerde projecten presenteren. Ieder project wordt uitgelicht en er komt een fotoportret bij. Door de gehonoreerde initiatieven zichtbaar te maken hopen we de cultuursector te informeren en inspiratie te bieden.’

Daarnaast worden expertmeetings georganiseerd over het thema samenwerking tussen professionals en amateurs en wordt onderzoek verricht. De zichtbaarheid van Het beste van twee werelden is belangrijk, vindt In ‘t Veld, zodat breder bekend wordt dat amateurs en professionals elkaar kunnen versterken. De naam zegt het, het beste van twee werelden.

Gehonoreerde projecten

- **Handtheater** | *Het Beste van Twee Werelden*
- **Mister Motley** | *Mister Motley*
- **PeerGrouP** | *PeerJonG*
- **ArtWorlds** | *Zomertentoonstelling*
- **Beleven** | *Powered by New Arts*
- **Circomundo, organisatie voor circuskunsten** | *Toekomst in de Piste, of anders gezegd TIP*
- **De Plaats** | *PRATEURS*
- **ZIMIHC huis voor amateurkunst** | *Community Arts Lab XL*
- **Toneelgroep Amsterdam** | *TA ontmoet amateurs*

- **Holland Dance** | *De Danstuinen*
- **Zinaplatform** | *Zina neemt de wijk*
- **Het Theaterschip** | *Over Stag*
- **Het Concertgebouw Fonds** | *Tempel zonder Drempel*
- **Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland** | *N.V. Verse Bekken*
- **Stichting Culturele en Kunstzinnige Vorming Beverwijk** | *Young Art 2011-2012*
- **5e kwartier** | *KantineOost*
- **Random Collision** | *Movement Research Project*
- **Solid Ground Movement** | *Solid Moves*
- **Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam** | *Brass Muziekschool*

Monitoring & evaluatie

De twijfel als vriend

Van papieren plan naar praktische uitvoering is een grote stap. Door regelmatig te monitoren en te evalueren houd je als beleidsambtenaar de vinger aan de pols. Met de opgedane kennis kun je vervolgens beleid bijsturen en de uitvoeringspraktijk verbeteren.

'Iemand die [...] op een "rationele wijze" beleid vormt, moet open staan voor twijfel, voor dialoog en voor leren.' Dit citaat staat te lezen in de inleiding van het Jaarboek Cultuurparticipatie 2010, en is daar bedoeld om te onderstrepen waarom het Fonds voor Cultuurparticipatie monitoring en evaluatie belangrijk vindt. Wie weloverwogen beleid wil voeren, moet niet als een blind paard voorthollen, maar regelmatig pas op de plaats maken en kijken waar hij zich bevindt: Zijn we op de goede weg? Kunnen dingen beter? Zijn onze doelen haalbaar? De twijfel moet kortom verwelkomd worden als goede vriend van wie we kunnen leren. Om die reden schrijft de Regeling cultuurparticipatie voor dat gemeenten en provincies verantwoordelijk zijn voor de beoordeling van de uitvoering en resultaten van hun eigen programma. Niet om die overheden ter verantwoording te roepen of af te rekenen op behaalde resultaten, maar om samen te leren van opgedane ervaringen.

Gezette tijden

Tijdens de landelijke conferenties en kennissateliërs van het fonds wordt duidelijk dat gemeenten en provincies het belang van monitoring en evaluatie onderkennen, maar ook dat ze soms worstelen met de vraag hoe ze dat nou precies moeten aanpakken. Daarom heeft Teunis IJdens, senior projectleider bij Cultuurnetwerk Nederland, voor het fonds de begrippen en keuzes verduidelijkt. Monitoren betekent letterlijk iets in de gaten

houden. In de beleidspraktijk betekent het dat je op gezette tijden kijkt en registreert hoe de zaken ervoor staan. Evalueren gaat een stap verder: je kent een waarde toe aan de geconstateerde resultaten, meestal uitmondend in een beleidsbeslissing. Een voorbeeld. Een gemeente houdt jaarlijks bij hoeveel wijkbewoners deelnemen aan community-artprojecten. Na vier jaar worden de cijfers kritisch tegen het licht gehouden: is er voldoende groei om door te gaan met dit programma-onderdeel of trekken we de stekker eruit? Dit is

uiteraard een gesimplificeerd voorbeeld. Vaak zullen gemeenten meer informatie verzamelen alvorens te beslissen wel of niet door te gaan. Tegelijkertijd maakt het voorbeeld wel duidelijk dat informatie en kennis over wat er daadwerkelijk gebeurt, onontbeerlijk zijn voor het nemen van gefundeerde beleidsbeslissingen. Al was het alleen maar om de gemeenteraadsleden te kunnen overtuigen van het belang van investeringen in culturele wijkprojecten.

Het voorbeeld maakt bovendien duidelijk dat het zaak is van tevoren vast te stellen welke informatie je gaat verzamelen. Dat vloeit doorgaans rechtstreeks voort uit de beleidsdoelen. Die moeten dus SMART geformuleerd zijn: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Sociale cohesie bevorderen is bijvoorbeeld een te vage doelstelling, die moet geoperationaliseerd worden. In ons voorbeeld: over vier jaar moet in wijk X minimaal 10% van de bewoners actief of passief

deel hebben genomen aan een van de community-artprojecten. Behalve het aantal projecten en deelnemers turven is het belangrijk ook te monitoren hoe het proces verloopt: Welke struikelblokken zijn er bijvoorbeeld? En wat loopt anders dan bedacht en verwacht? Deze monitoring levert informatie op over wat wel en niet werkt. Op basis daarvan kun je je beleid bijstellen en verbeteren. Behalve het eigen beleid kunnen ook zaken die voor (de totstandkoming van) dat beleid van belang zijn gemonitord worden, bijvoorbeeld het aantal koren en muziekverenigingen in de stad of het aantal senioren en jongeren in een wijk. Met die informatie kun je gericht beleid bijstellen.

Kennis delen

Behalve vooraf helder formuleren wat je wilt weten, moet je bepalen hoe je die gegevens het beste kunt verzamelen. Het is echt niet altijd nodig een (wetenschappelijk) onderzoek uit te laten voeren. Soms verkrijg je door regelmatige gesprekken met de uitvoerders van programmaonderdelen al de benodigde informatie. Belangrijke vragen bij de afweging wel of geen onderzoek zijn: Beschik je over voldoende informatie en cijfers? Hoe groot is het risico van een foute beoordeling? Kan onderzoek het risico van een foute beoordeling beper-

Olga Smit, gemeente Rotterdam

Informele gesprekken

.....
'Wij kiezen voor informele monitoring, namelijk door regelmatige gesprekken met de uitvoerders van programmaonderdelen: Waar lopen ze tegenaan? Wat gaat goed en wat kan beter? Het zijn geen beoordelingsgesprekken, we zijn geen controleurs, maar meedenkende partners. Ons uitgangspunt is dat een programma ook bedoeld is om iets van te leren, dus dingen mogen fout gaan. De gesprekken zijn intensief maar leveren ons veel informatie op. Bovendien kunnen we zaken verbinden en inzichten en ervaringen van de ene uitvoerder doorgeven aan de andere. Om erachter te komen welke effecten de programma's bij deelnemers teweegbrengen, overwegen we een onderzoek. Daarnaast draaien we mee in de gemeentelijke Vrijetijdsmonitor. Daarin wordt onder meer de deelname aan amateurkunst en vrijwilligersactiviteiten gemeten. De resultaten van de komende monitor, beschikbaar in 2012, zijn voor ons een ijkpunt voor ons beleid: is er in vier jaar, sinds vorige Vrijetijdsmonitor, groei in deelname?'

ken? Wegen de kosten van onderzoek op tegen de baten? Is eenmaal gekozen voor een onderzoek, dan hangt de zwaarte daarvan af van de vraag of resultaten objectief en vergelijkbaar moeten zijn (bijvoorbeeld voor benchmarking met anderen) of dat het gaat om onderzoeksresultaten voor eigen gebruik. Uiteindelijk vormt beleid een doorlopende cyclus van informatie verzamelen, daarop beleids-

doelen bepalen, beleid vertalen in uitvoering, de effecten van die uitvoering monitoren en op basis daarvan beleidsdoelen bijstellen dan wel de uitvoering verbeteren. Als we bovendien die kennis onderling delen, dan zijn we met zijn allen na vier jaar cultuurparticipatie een stuk wijzer geworden en weten we meer van hoe je dat nou doet: zorgen dat meer mensen meedoen aan cultuur.

Marc Floor, gemeente Groningen

Verantwoording voor beleid

.....
'We hebben ingezet op twee programmaonderdelen: community art en cultuureducatie. Bij cultuureducatie loopt monitoring en evaluatie aardig goed. We houden bij hoeveel scholen een cultuurcoördinator hebben. Verder hebben we een extern bureau ingehuurd voor een jaarlijkse cultuureducatie-monitor PO, met vragen als: Welke kunstdisciplines komen aan bod? Welke faciliteiten zijn er? Welke problemen? Met welke instellingen wordt samengewerkt? De resultaten fungeren als verantwoording voor ons beleid: er moet groei in kwantiteit en kwaliteit zijn. Al verwacht ik komende jaren stagnatie of zelfs terugloop door de bezuinigingen van het Rijk. Het concept voor community art moet nog groeien, aan goede monitoring en evaluatie komen we daar minder toe. In het algemeen is het meten van maatschappelijke effecten lastig: ligt wijkverbetering aan ons community artproject of aan een project voor drugsverslaafden? Daarnaast zijn de uitvoerders, veelal kunstenaars, niet altijd gewend aan zakelijke verslaglegging en het goed bijhouden van deelnamecijfers. Daar zou je eigenlijk iemand naast moeten zetten maar daarvoor ontbreekt ons de mankracht.'

Muziek in ieder kind

Tynke Hiemstra (middelste meisje foto boven)
projectleider Muziek in ieder kind

Eind 2009 is het Fonds voor Cultuurparticipatie gestart met het programma Muziek in ieder kind om muzikeducatie voor kinderen van 4 t/m 12 jaar toegankelijk te maken. Dat gebeurt onder meer via projectsubsidies die als doel hebben te onderzoeken welke methodes en samenwerkingsverbanden op lokaal niveau effectief zijn of ervoor zorgen dat het denken over het onderwerp in beweging blijft.

Tynke: ‘Kinderen maken te weinig muziek in de klas. Dat is jammer want cultuureducatie is heel belangrijk en muziek is een goede ingang; iedereen heeft wel iets met muziek. Muzikeducatie als vast onderdeel in de klas heeft veel voordelen. Het is gratis voor de kinderen en dus voor iedereen bereikbaar. Ook is het voor veel ouders niet vanzelfsprekend dat hun kind actief betrokken is bij het muzikale leven. Het feit dat kinderen muziek

maken in de klas, zorgt ervoor dat het wel een vast onderdeel wordt van hun leven. Essentieel bij de projecten van Muziek in ieder kind is dat kinderen samen muziek maken. Ik denk ook dat het leuker is om in een groep te leren samenspelen. Ik heb vroeger met heel veel plezier in een school-orkest gespeeld en werd vanzelf in de vaart van het orkest meegesleurd. Door samenspelen leer je goed luisteren en dus ook beter in de klas

te luisteren. Daarnaast is muziek een uitlaatklep, goed voor het zelfvertrouwen en voor de ontwikkeling van sociale competenties.

Ik geloof in het onderwerp en in de mogelijkheden die het biedt. Daarom hoop ik van harte dat de politiek, de overheden en het onderwijs dit met mij delen. Het zou mooi zijn als veel scholen zich achter het programma stellen, betrokkenheid tonen en zich samen met het fonds blijven inspan-

nen om alle kinderen te bereiken. Alles begint met een maatschappij waarin mensen zich realiseren hoe belangrijk het is dat onze kinderen muziek maken.’

Muziek in ieder kind is een onderdeel van de landelijke campagne Muziek telt!, opgericht voor de bewustwording van het belang van muzikeducatie voor kinderen. Kijk ook op www.muziektelt.nl en onderteken de petitie.

‘Muziek blijft altijd bij je. Hoe vroeger de kennismaking hoe langer plezier!’

Annette Middelbeek
pianoschool Pianette

Lisette Lagerweij
teamleider muziek bij Muzerie Kunstencentrum, projectleider Muziek en Ik

‘Afgelopen januari zijn we in de gemeente Overijssel gestart met het project MIK: ‘Muziek en Ik’, waarbij het kind centraal staat. We proberen de lessen zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de competenties van het kind, waardoor ze makkelijker leren en muziek ook leuker wordt. Bijvoorbeeld door niet alleen klassikaal maar ook gedifferentieerd les te geven. En het werkt want de kinderen reageren ontzettend enthousiast.

We geven les op vier basisscholen waar kinderen weinig tot niets aan muziek doen. Dat komt door sociaal-maatschappelijke drempels maar op het platteland is vooral de afstand een probleem. Alle scholen hebben instrumentenpakketten gekregen en het ‘MIK-team’, docenten van Muzerie, geeft wekelijks les. Bovenaan staat het samenspel; het plezier van samen muziek leren maken. We zoeken ook samenwerking op andere punten, zoals met muziekverenigingen, orkesten, partners uit de wijk en ouders. Een andere belangrijke factor is de betrokkenheid van de leerkrachten. Vanaf volgend jaar gaan we ook hen coachen zodat er vaker muziekles kan worden gegeven. Bij MIK betrekken we ook andere kunstdisciplines bij de lessen. Dan komt er bijvoorbeeld een danser, beeldende kunstenaar of acteur die gaat samenwerken met de kinderen en de muziekdocent. Dat verruimt de blik en spreekt zowel de kinderen, de leerkrachten als de muziekdocenten aan.’

Henk te Kolstee
secretaris Winkler Prins Harmonie in Veendam

‘Tegenwoordig gaan kinderen minder vaak naar muziekles. Om een instrument te leren spelen heb je geld nodig en je moet er tijd voor vrij maken. Vroeger ging de toeloop naar de harmonie automatisch; nu hebben ze zoveel keuzes dat ze eerder voor iets anders kiezen. Sinds vorig jaar geeft de muziekschool uit Veendam wekelijks les op één basisschool in Veendam. In groep 6 is dat in de vorm van groepslessen op blaasinstrumenten. Dat ondersteunt de Winkler Prins Harmonie financieel en materieel zodat de leerlingen de instrumenten kosteloos kunnen gebruiken. Hopelijk zitten er tussen de leerlingen ook kinderen die zo enthousiast zijn, dat ze bij ons in de blazersklas willen spelen. Het is goed om jong te beginnen met muziekles. Muziek vergroot de concentratie en de kinderen oefenen in luisteren en denken; het is een goede training op cognitief gebied. Daarnaast is ieder kind een potentiële nieuwe muzikant.’

‘Het kind telt, muziek telt, 1+1=3!’

Michiel Weidner,
cellist/cimablist, Prisma Strijktrio en Amsterdam Sinfonietta

*‘Was de hele wereld
maar een orkest, dan
zou ik een gitaar zijn!’
meisje groep 4*

Arent te Kloese
*docent ‘Zingen in de klas’ en coach binnen ‘Ieder Kind
een Instrument’ (IKEI)*

‘Ik ben een oude rot in het vak, al sinds 1976 geef ik muziekles. Er is denk ik geen school in Rotterdam waar ik geen les heb gegeven. Mijn muzieklessen gaan over de hele breedte van de muzikale vorming. De kinderen leren zingen, maken zelf liedjes, luisteren naar muziek en spelen op instrumenten. Ik stem mijn lessen af op de kinderen, het gaat tenslotte over hun leefwereld. De kinderen vinden het heerlijk om muziek te maken, en ik vind het leuk om te doen. Muziekeducatie in het onderwijs is absoluut nodig. Door kunstzinnige vakken leren de kinderen een heleboel dingen spelenderwijs, die ook nuttig zijn voor andere vakken. Ze zijn zowel verbaal als visueel bezig, zingen vergroot je woordenschat en muziek maken vergt concentratie; probeer maar eens een instrument te spelen en ondertussen iets anders te doen. Tot slot is muziek gewoon leuk. Met plezier naar school gaan in een goed pedagogisch klimaat is heel belangrijk, en muziek draagt daaraan bij. Het belang dat muziekonderwijs blijft bestaan is echt heel groot.’

*‘Muziek heb je in alle “talen”!’
Mirjam Stallinga
lerares in speciaal basisonderwijs de Bolder, Franeker*

Alies Reurings
*moeder van Fransesca (11 jaar).
Fransesca zit in groep 7 op basisschool de Polsstok.*
‘Fransesca speelt trompet op school en het instrument mag ze ook mee naar huis nemen. Thuis mag niemand eraan komen, behalve zichzelf. Ze is er de hele tijd mee bezig; uit elkaar halen, goed schoonmaken, weer terug in de koffer... Het is hartstikke leuk dat ze op school muziekles krijgt. Voor mij is het te duur en zo maakt ze wel kennis met instrumenten en leert ze samen muziek maken.’

*‘Juf, ik moet een
veel langere
strijkstok’
leerling onbekend
Stiekem gehoord tijdens de
les bij het aanhouden van
een héële lange toon*

Giovanni Dhondt
voorzitter Raad van Toezicht UCK

‘Het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) richt zich op alle doelgroepen in de stad en biedt een breed pallet aan kunsteducatie. Als voorzitter van de Raad van Toezicht is mijn voornaamste taak goed in de gaten te houden hoe het met de instelling gaat. Daarbij beoordeelt de Raad van Toezicht het beleid en bewaakt en reflecteert het de ambities van de instelling.

Het initiatief ‘Er zit muziek in ieder kind’, ook ondersteund vanuit het gelijknamige programma van het fonds, is een van onze projecten. Wat mij hierin aanspreekt, zijn drie dingen: Ten eerste laten we een grote en nieuwe groep jonge kinderen in aanraking komen met muziek. Daarnaast wordt door de opzet van het project het ondernemerschap gestimuleerd omdat ook aan de instelling een financiële bijdrage wordt gevraagd. Tot slot verdiept het project de muzikeducatie van het UCK waarbij ook de docenten worden uitgedaagd om een doorgaande lijn te realiseren van binnenschools naar buitenschools. Deze ontwikkeling in het ondernemerschap is een belangrijke voorwaarde om op langere termijn de kunsten te kunnen blijven bieden. Het vraagt om een cultuuromslag in de sector.

Uiteindelijk staat voor mij voorop dat we kinderen, jongeren en volwassenen cultuur kunnen bieden. Dat ze er plezier in hebben en dat het positieve energie oplevert, zowel voor de mensen die het beleven als voor onze eigen mensen.’

Martine van der Spek
*docent en coördinator ‘Ieder Kind een Instrument’ (IKEI).
IKEI geeft les in acht klassen op twee basisscholen sinds januari 2008.*

‘Muziek is een vreemde wereld voor deze kinderen. Ze zijn er erg nieuwsgierig naar en vinden het leuk. De kinderen spelen instrumenten zoals viool, klarinet, dwarsfluit en saxofoon, ze luisteren naar elkaar en degenen die er flink genoeg mee zijn, kunnen noten lezen. De lessen zijn niet altijd klassikaal, dat geeft soms teveel prikkels. Daarom werken we ook af en toe met individuele opdrachten of in kleine groepjes. Een instrument beheersen vergt controle en doorzettingsvermogen. Op het moment dat het lukt bij de kinderen, zie je ongeloof en daarna heel veel voldoening op de gezichten. Ze zijn dan een drempel over en gaan daarna makkelijker door met muziek. Dat is heel waardevol en het geeft het meeste voldoening.’

*‘Muziek geeft positieve energie
aan groot en klein. Met muziek
opgroeien is een rijkdom voor altijd.’
Anke Tillema
jobcoach, Werkmeester BV*

Antoon Sturkenboom
*is interactieve mediaspecialist van QLVR.
Deze organisatie ontwikkelt samen met Kunstbedrijf
Arnhem, ICT Delta schoolvereniging en de Iselinge Pabo
Doetinchem digiboard apps voor muziek in het
basisonderwijs onder de noemer ‘de Muziekbus’.*

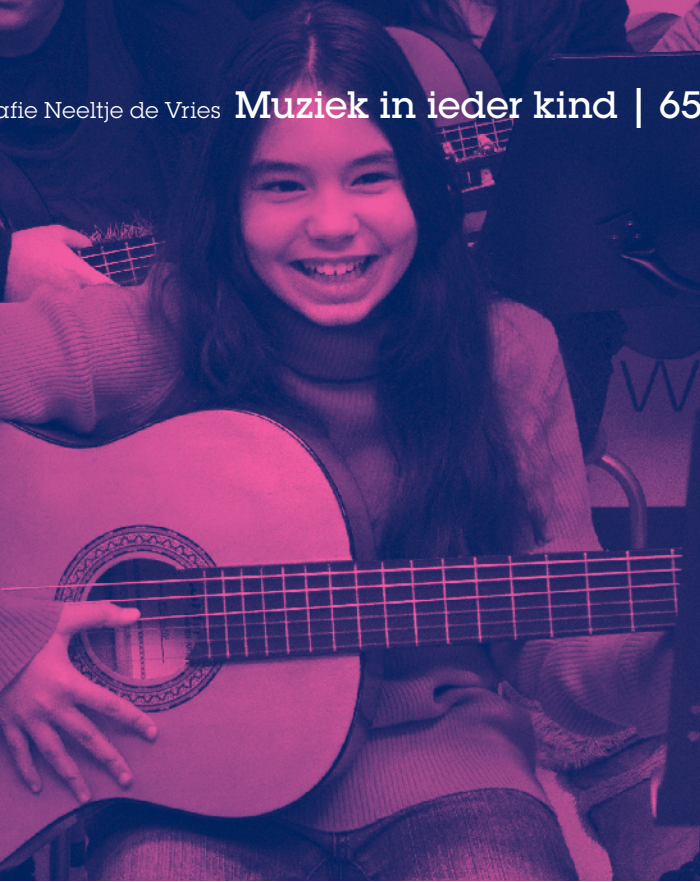
‘Met de inzet van digitale middelen in de klas willen we de drempel verlagen voor muziekonderwijs, zowel voor kinderen als voor leerkrachten. Het probleem zit vaak bij de docenten, die hebben zelf weinig muziekles gekregen en vinden al snel dat ze er niet goed in zijn. Met “de Muziekbus” gaan de leerlingen zelf aan de slag en is de leerkracht coach. Dat is extra leuk voor de kinderen, het programma sluit goed aan bij hun mediagebruik en is ook thuis op de computer te gebruiken. Het programma hebben we in drie fases opgezet. Eerst ontdekken de leerlingen het geluid: Hoe werkt het? Wanneer wordt geluid muziek? Vervolgens maken ze een cover door te werken met bestaande nummers en zelf muziek en zang toe te voegen. Tot slot gaan ze zelf echt muziek maken. Het is heel visueel en toegankelijk lesmateriaal. Naast het feit dat “de Muziekbus” een lesprogramma is, kunnen de leerkrachten hun ervaringen uitwisselen op een online platform, wat ook weer drempelverlagend kan zijn. Tot slot willen we op het einde van dit project in 2012 een symposium organiseren. Muziek in het onderwijs is ontzettend waardevol. Het stimuleert de creativiteit en dat is belangrijk voor je algemene ontwikkeling. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om daar iets mee te doen.’
www.demuziekbus.nl

*‘Moeilijk die
akkoorden op de
gitaar, maar het
rappen is te gek!’
Anwar
(leerling TalentBand/groep 7)
Dr. Th. J. de Visserschool uit
Amsterdam.*

*‘Muziek moet!’
Mirelle Brik
moeder*

Alona Buitink
*moeder van zoon Raquil (10 jaar) en dochter Neeva (8 jaar). Haar kinderen
zitten in groep 5 en groep 7 op basisschool de Polsstok.*

‘Iedere dinsdagmiddag krijgen mijn kinderen op school muziekles. Raquil speelt dwarsfluit en Neeva contrabas. Vorig jaar hadden ze zelfs met het Leerorkest een optreden in het Concertgebouw in Amsterdam; dat was helemaal geweldig. Leden van het symfonieorkest zijn zelfs nog op school geweest om meer te vertellen over de muziek en de instrumenten. Ik vind het voor mijn kinderen belangrijk dat ze muziekles krijgen. Naast dat ze muziek leren maken, leren ze ook samen te spelen, te luisteren naar elkaar en klassieke muziek te waarderen. Het is belangrijk dat kinderen zich zo breed mogelijk ontwikkelen zodat ze later goede keuzes voor de toekomst kunnen maken. Daar hoort muziek zeker bij.’

*‘Muziek is de universele taal
tegen onverschilligheid en is
van onschatbare waarde bij
persoonlijke emotionele groei en
ontwikkeling. Door iets te horen
kippenvel te krijgen en niet door
de kou... leg dat maar eens uit.’
Harry Bijl
musicus/docent, Carmelcollege te Emmen*

Meneer Issahaku
*vader van Hamdiya (10 jaar).
Zij zit in groep 7 op basisschool de
Polsstok.*

‘We hebben zelf vier kinderen die allemaal graag muziekles willen, maar dat kunnen we niet betalen. Daarom is het goed dat de kinderen in de klas muziekles krijgen. Hamdiya speelt nu viool en ik zie dat ze daar erg blij van wordt. Ze mag de viool ook mee naar huis nemen om te oefenen; ik vind het heel mooi klinken!’

‘De lessen zijn leuk en gezellig, maar wel moeilijk soms met al die theorie, tokkels en componisten

Komal (TalentBand/groep 7)
Dr. Th. J. de Visserschool uit Amsterdam.

‘Zonder muziek is de wereld een stuk stiller en de samenleving veel minder harmonieus. Ieder kind zou de kans moeten hebben om écht met muziek in aanraking te komen.’

Miranda van Drie
Programmamanager Sport en Cultuur

Paulien van der Cammen
lerares op basisschool De Vierambacht in Rotterdam

‘Vijf jaar geleden zijn we spontaan met een aantal leerkrachten met een schoolkoor gestart. Een leuk initiatief, en sinds “Zangmakers” ons daarbij helpt, gaan we met sprongen vooruit. Sinds kort geeft de organisatie, naast het opstarten en begeleiden van popgroepen in Rotterdam, ook trainingen aan leerkrachten op basisscholen om het zingen met kinderen in een groep makkelijker te maken. Je leert de basisbeginselen zoals veilig stemgebruik, in groepjes zingen, het toepassen van de tweede stem en “Zangmakers” bedenkt het muziek-repertoire. Ik denk dat het veel leerkrachten over de streep trekt om meer te zingen in de klas want het wordt je met deze methode erg makkelijk gemaakt. De kinderen vinden het geweldig. Er is ook een speciale “Zangmakers-site” (www.zangmakers.nl) waar ze de liedjes kunnen luisteren en oefenen.’

Erik van Deuren
artistiek directeur Holland Symfonia, artistiek leider “Muziek maakt school” en hoofdvakdocent Conservatorium Amsterdam en Koninklijk Conservatorium Den Haag

“Muziek maakt school” probeert een methode te ontwikkelen om binnen het basisonderwijs instrumentaal muziekonderwijs te implementeren. Het is nu nog lokaal maar de ambitie is om over tien jaar alle basisscholen in Zaandam binnen ons curriculum te hebben. We geven nu muzikles op vier scholen in de achterstandswijk Poelenburg in Zaandam. Er komt een vakdocent en er is koorscholing met aansluitend de methodieken op verschillende instrumenten. Iedere dag oefenen de kinderen 15 minuten met muziek. Het is mijn bedoeling dat op termijn ook de naschoolse opvang meedoet met dit project.

Laatst hebben we met 100 leerlingen een muziekpresentatie gegeven waarbij we het stuk 4.33 van John Cage speelden. Dat is 4 minuten en 33 seconden stilte. Het was spannend om dat met ze te doen want het vergt veel concentratie en discipline. De wethouder, pers en ouders waren uitgenodigd en de kinderen deden het super goed. Zo zien ze dat ze samen een publiek van 600 man kunnen ontroeren en krijgen ze vertrouwen in zichzelf en in elkaar. Muziek heeft een mysterieuze kracht; het doet iets van binnen en kan je direct raken en ontroeren. Muziek maakt school maakt het mogelijk dat kinderen in kansarme wijken muziek leren kennen. Ik denk dat als de maatschappij ontdekt hoe belangrijk het is om muziek in het onderwijs te implementeren, er een vloedgolf aan creativiteit ontstaat.’

Gehonoreerde projecten
Aslan Muziek Centrum | MuziekTalent Express Het Concertgebouw Fonds | Teresa Carreño Muziek-, Dans- en Theater-school Veendam / Pekela | De Toon Zetten in Groningen Muziekcentrum Zuid-Kennemerland MZK | Het muzieklab Papageno MUZIEK! | Muziekmakers Prinses Christina Concours | Classic Express Stichting Beleven | Muziekbuss Stichting De Kubus | Fraai Lawaai Stichting De Lindenberg, Huis voor de Kunsten | Music in me Stichting De Muzerie | Muziek en ik Stichting EDU-ART | Muziek in de Klas Stichting Fluxus, Centrum voor de Kunsten Zaandam | Muziek maakt school Stichting Het Leerorkest | Omdat muziek voor iedereen is Stichting Music Matters | Overal muziek Stichting Muziekschool Amsterdam | Zing Zo Stichting Trias | Ik ben muziek Stichting Utrechts Centrum voor de Kunsten, UCK | De MuziekRoute Toeval Gezocht | Jong geleerd...

DAGBOEK VAN EEN kunstliefhebber

Theaterwerkplaats Tiuri is in 2003 begonnen in Breda om ongekend talent van mensen met een beperking zichtbaar te maken op het podium. Vanuit een professionele theateroptiek wordt aangesloten bij hun natuurlijke affiniteit en zij groeien als acteur en theatermaker. Tiuri organiseert theateractiviteiten zoals theaterdagbestedingen in Breda én in Roosendaal, theaterproducties en –workshops maar ook toneelgroepen in de vrije tijd en onderwijsprojecten in speciaal en hoger onderwijs. Daarnaast zijn er nog zomerweken en het Theaterfestival Ongekend Talent. Daarbij werkt Tiuri samen met vele partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

Ik ben Anne Salomé, 21 jaar oud, en woon in Roosendaal bij mijn ouders. Bij Tiuri Roosendaal was ik vanaf het begin betrokken. Eerst als stagiaire en nu werk ik drie dagen in de week; hopelijk worden dat er vijf. Theater maken is heel leuk werk! Het sluit aan bij mijn interesse. Ik vind naar musicals en theater kijken fijn, het doen nog veel fijner. Als ik hiernaar kijk en dan denk ik vaak: “Ik zou het zó doen!” Het liefst zou ik dan direct mee spelen: ik heb veel spelideeën. Op het podium staan, niet als Anne maar in een rol met de vrijheid om (zelf) te spelen vind ik heel belangrijk.

Het festival Ongekend Talent werd ondersteund uit de Plusregeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Ik vertrek van thuis op de fiets naar mijn werk; ik heb er zin in!

Ik kom bij mijn werk (theaterwerkplaats Tiuri) aan

Opwarming voor de cursus stemtraining

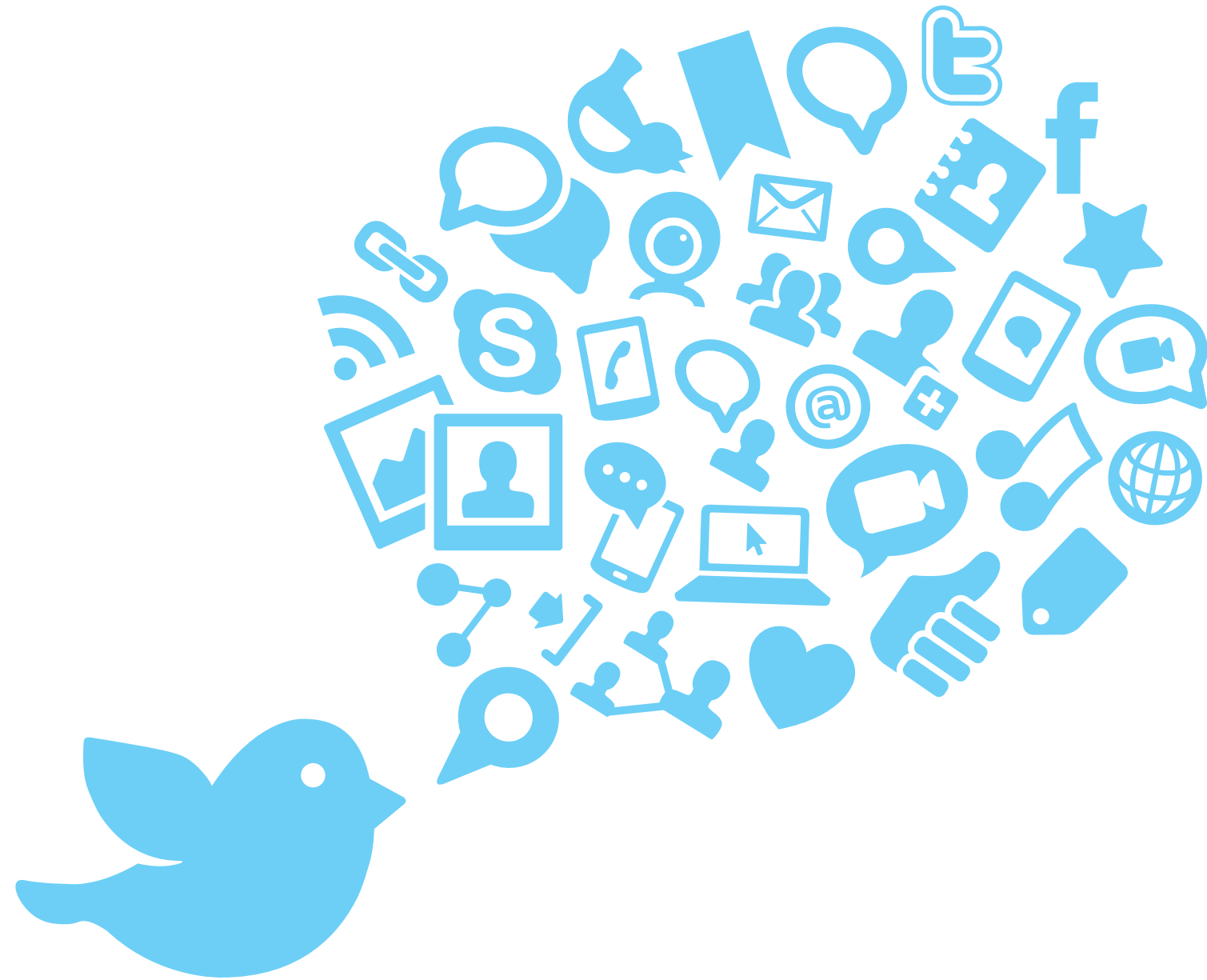
Vitleg hoe je de stem gebruikt

Verbaasd: heb ik zo veel stemvolume!?

’n Liedje je zingen: “Brand in Mokuu”

DE KUNST VAN *NIEUWE MEDIA*

Via Twitter blijven we op de hoogte van het wel en wee van onze vrienden en idolen maar ook horen we politieke ontwikkelingen eerder dan ooit tevoren. Netwerken hoeft niet langer fysiek op een stoffige vrijdagmiddagborrel maar doen we anno 2011 gewoon achter de computer via LinkedIn. Dat nieuwe en sociale media een belangrijke positie in onze samenleving hebben in genomen, is geen nieuws meer. Maar wat betekent dit voor kunst en cultuur en de deelname daaraan?

Exposure

Nieuwe media zijn een handig instrument waar het gaat om de wereld van kunst en cultuur. Het maakt de exposure een stuk makkelijker en leuker. Denk bijvoorbeeld aan bekende voorbeelden als zangeres Esmee Denters die via YouTube door Justin Timberlake werd ontdekt en zo wereldwijd doorbrak. Of Maria Aragon die dankzij haar cover van Lady Gaga op YouTube in contact kwam met haar grootste idool: Lady Gaga. Muziekplatform MySpace zorgde bovendien voor een doorbraak van verschillende hedendaagse bands als Arctic Monkeys.

Promotie

In de literatuur worden de nieuwe media vooral ingezet ter promotie. Zo maakte schrijfster Hanna Bervoets maanden voor de lancering van haar debuutroman, een account aan voor Flora Vos, het fictieve hoofdpersonage van haar boek. Honderden mensen sloten op Hyves, Twitter en Facebook een

vriendschap met dit virtuele meisje. Als dank bedacht de schrijfster acties en fotografeerde plekken waar ze exemplaren van haar boek verstopte; een exclusief cadeau voor haar followers. Het werkte. Het boek werd een groot succes: inmiddels heeft Endemol een optie op het verhaal genomen.

iPhone schilderijen

Een interessant voorbeeld in de beeldende kunst in combinatie met de nieuwe technologie is van de wereldberoemde schilder/ontwerper en fotograaf David Hockney. Hij gebruikt zijn mobiele telefoon niet om te smsen, maar als verfkwast. Zo maakt hij schilderijen op zijn iPhone (www.hockneypictures.com/iphone_pages/iphone_etcetera-01.php). Deze afbeeldingen kun je als gebruiker weer als app instellen en zo heb je altijd kunst bij je. Of je kan natuurlijk ook zelf met je iPhone aan de slag en je eigen kunst maken...

Flashmobs en interactie

Maar ook voor cultuurparticipatie bieden de sociale media veel kansen. Groot voordeel is natuurlijk het enorme bereik en het gemak om mensen te mobiliseren. Goed voorbeeld daarvan zijn de zogenaamde Flashmobs (zie Frozen Grand Central op YouTube) waarbij zoveel mogelijk mensen worden opgeroepen om samen iets tot stand te brengen op een afgesproken tijd en plaats. Sites als Flickr bieden iedereen een podium om hun foto's te laten zien en eventueel door anderen weer verder te laten ontwikkelen.

Bij kunstinstellingen kunnen sociale media voor interactie met de bezoeker zorgen. In Nederland werd het eerste Wiki loves art (wikilovesart.nl) initiatief in 2009 gerealiseerd. Hier konden bezoekers een foto maken in de deelnemende musea. De winnende foto's werden vervolgens geëxposeerd tijdens een tentoonstelling in Rotterdam. Een andere manier om de nieuwe media te gebruiken is om het publiek te vragen te helpen bij het evalueren en ordenen van de bestaande collectie. Het Brooklyn Museum (brooklynmuseum.org) in de VS heeft sociale media op deze manier ingezet en maakt zo gebruik van de nieuwe communicatiemogelijkheden.

En het fonds?

Het Fonds voor Cultuurparticipatie gebruikt de nieuwe technologie in de eerste plaats in de com-

communicatie maar stimuleert ook het gebruik ervan in projecten. Denk bijvoorbeeld aan het project 40"film op het internationaal Filmfestival Rotterdam waarbij leerlingen in drie workshops met behulp van een mobiele telefoon een korte film (40 seconden) maken over hun eigen wereldbeeld. Een ander goed voorbeeld is Live Wikivideo over Sample Paradijs. Jongeren maken twee wikivideo's van live opnamen en fragmenten die ze eerder verzameld hebben via www.wikivideo.info. De resultaten zijn onder meer te zien op YouTube.

*Vanaf 1 april kun je bij het Fonds voor Cultuurparticipatie digitaal je aanvraag indienen.
about 1 hour ago via Facebook*

Stond er vanmiddag op Twitter van @FCP_ via Facebook van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Het inzetten van sociale media is geen doel op zich maar het fonds wil graag middenin de samenleving staan. Dat betekent ook dat het fonds voortdurend blijft onderzoeken welke nieuwe mogelijkheden en kansen er zijn om cultuurparticipatie te bevorderen en hoe die het beste benut kunnen worden. Een klein rekensommetje: met bijna tweehonderd vrienden op Facebook en ruim zeshonderd Twitterfollowers hebben heel veel mensen dit bericht gelezen en misschien ook doorgestuurd naar vrienden. En zo weten wellicht zo'n zeshonderd kunstliefhebbers en hun onbekende aantal vrienden en volgers dat je tegenwoordig digitaal subsidie aan kunt vragen bij het fonds. Zo'n korte oproep is dan vermoedelijk efficiënter dan bijvoorbeeld een folder of advertentie. Niet in het minst omdat je zo mogelijk ook nieuwe en andere doelgroepen kunt aanspreken. Ook dat vindt het fonds belangrijk.

Zoals uit dit artikel duidelijk mag zijn geworden, bieden nieuwe media veel kansen voor kunst en cultuur en natuurlijk ook voor het vergroten van actieve cultuurparticipatie. Subsidieaanvragen die daarop inspelen, die actieve cultuurparticipatie bevorderen via het gebruik van nieuwe media, zijn dus eveneens interessant voor het fonds. Natuurlijk blijven alle geldende criteria ook voor die projecten van kracht. Maar de mogelijkheden die de sociale media bieden voor actieve cultuurparticipatie zijn nog talrijk en die zien we graag benut!

CULTUUR OP STRAAT

Schilderen of fotograferen, games ontwerpen of mode, volksliedjes zingen of klassieke muziek componeren, poëtische teksten schrijven of graffiti art maken; smaken verschillen maar kunst en cultuur zijn van en voor iedereen. Cultuurmagarzijn ging de straat op en vroeg willekeurige voorbijgangers naar hun kunstenaarspraktijken, smaakvoorkeuren en creatieve talenten. Met een kleurrijk resultaat...

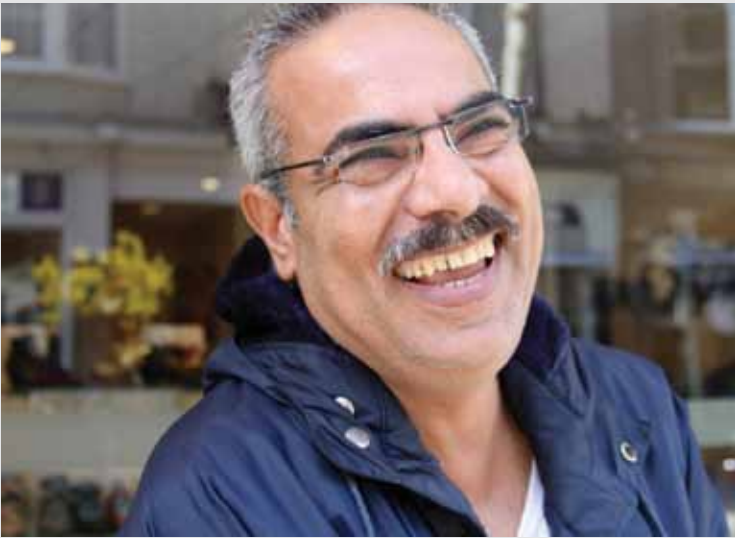
Sietske 33 jaar

‘Vanaf mijn 19e doe ik al aan theater; ik heb zelf gespeeld en werk als vrijwilliger bij een amateurtheater. Ook tekenen doe ik graag, ik heb een cursus modeltekenen gedaan. Ik vind het goed dat kinderen op school via vakken als CKV kennis maken met kunst en cultuur. Vaak word je gestimuleerd door een docent of iemand anders in de directe omgeving die ziet dat je er plezier in hebt of talent voor hebt.’

Jeroen 42 jaar

‘Cultuur is geweldig! Ja, ik dans wel eens maar dat mag geen naam hebben. Ik speel gitaar en zing daar ook bij. Verder speel ik een beetje piano. Ooit heb ik wel les gehad en in een studentenbandje gezongen. Lekker ter ontspanning en inspiratie maar boven alles fijn om je uit te kunnen leven. Ik doe het vooral omdat ik het leuk vind.’

Joseph 50 jaar

‘Hoe culturen mixen en mensen met andere achtergronden met elkaar communiceren, dat vind ik interessant. Ik kom zelf uit Egypte maar woon al 20 jaar in Nederland. Geweldig want de beste kunstenaars ter wereld komen uit Nederland, denk aan Rembrandt en Van Gogh. Zelf vind ik de geschiedenis van Nederland heel interessant en de architectuur. Ik ben gek op Nederlandse huizen!’

Antonio 75 jaar

‘Italië is vol cultuur, in Nederland mag het wel wat meer wat mij betreft. Ik zing veel, van alles eigenlijk maar vooral Napolitaanse liedjes. Van mij mogen mensen meer aan cultuur doen misschien worden ze dan wat minder chagrijnig. Cultuur brengt vrolijkheid.’

Angedina 66 jaar

‘Enig! Leven is cultuur! Mijn hele leven is één groot kunstwerk, ik ben een echte kunstemaker. Vroeger heb ik aan ballet gedaan, klassiek. Maar ik ben vooral bezig mijn eigen leven kunstig te maken. Wel vind ik het vaak te duur. Dan wil ik naar een voorstelling gaan kijken en dan schrik ik van de prijs. In Londen heb je vaak ‘Pay what you want’. Dat zouden ze hier ook eens moeten invoeren. Toch?’

Jody 22 jaar

‘Cultuur vind ik heel belangrijk. Ik word er vrolijk van. Zelf doe ik helemaal niets aan cultuur. Ik heb het nooit geprobeerd eigenlijk. Wel ga ik graag naar musicals kijken en naar brassbands luisteren. Als mensen aanleg hebben, moeten ze daar zeker iets mee doen. Anders is het zonde. Helaas kom ik niet uit zo’n creatieve familie...’

Kevin 8 jaar

‘Ik kan heel goed tekenen, vooral huizen. Meestal doe ik dat op school, met viltstiften. Groen is mijn lievelingskleur maar ik teken geen groene huizen. Ook luister ik naar muziek. Niet naar Justin Bieber, maar wel soms naar Michael Jackson. Als het leuke muziek is, gaat mijn moeder dansen. Ikke niet!’

Liefhebbers

Ruim de helft van alle Nederlanders van zes jaar en ouder doet aan een vorm van kunstbeoefening. Jong en oud, als amateur of professional, thuis, op school of in verenigingsverband. Het fonds zocht vijf van deze liefhebbers op en vroeg ze naar hun passie.

Naam: Ngan Ho Lo-Li
Leeftijd: 63 jaar
Woont in: Zandvoort
Werk: hotelmedewerkster

‘Ik ben in Hong Kong geboren en was altijd al gefascineerd door Cantoneze opera. Vooral de muziek en de make-up vond ik prachtig. Ik wilde toen ik ouder werd heel graag leren zingen. Toen ben ik lid geworden bij operagezelschap BeHo in Rotterdam. Dat is inmiddels alweer zeventien jaar geleden. Cantoneze opera is heel belangrijk in de Chinese cultuur. Deze volkskunstvorm bestaat al bijna duizend jaar en de verhalen die verteld, of eigenlijk gezongen worden, zijn bestaande verhalen uit de Chinese geschiedenis. Deze omvatten met name thema’s als liefde en oorlog. We repeteren wekelijks in een theaterzaaltje van een Chinees bejaarden/verzorgingstehuis in Rotterdam. Er zijn ongeveer twintig mensen van Chinese afkomst lid van dit gezelschap. Regelmatig worden we uitgenodigd om bij Chinese activiteiten door het hele land te komen zingen. Vroeger gingen we ook wel eens naar Frankrijk of Duitsland maar dit soort uitwisselingen wordt nu minder georganiseerd. Bij optredens werk ik ook mee achter de schermen. Ik help met het aanbrengen van ieders make-up en haarstukjes en het aantrekken van de kostuums. Mijn eigen kostuums maak ik soms zelf, evenals kleine rekwisieten. Daarnaast doe ik ook productionele klusjes. Het is heerlijk om te doen. Ik wil er graag mee doorgaan zolang ik kan.’

Naam: Merve Torun
Leeftijd: 13 jaar
Woont in: Zwolle
Studie: middelbare school

‘Alles wat mensen doen is cultuur. Het hoort bij mensen. Het is een manier om je te uiten. Daarom is het ook zo belangrijk. Ik speel zelf piano. Dat is ook een vorm van cultuur. Iedere woensdag krijg ik een half uur privées bij mijn pianojuf thuis. Ik speel pop en klassiek en vind het allebei erg leuk. Ik oefen iedere dag een half uur. Dat doe ik meestal als ik uit school kom. Soms gaan mijn ouders dan naar me luisteren. Als ze even geen zin hebben, zet ik mijn koptelefoon op. Dat is het handige van een elektrische piano. Mijn juf organiseert ook voorspeelconcerten. Laatst was dat in een kerk. Ik mocht op een echte vleugel spelen. Er kwamen veel ouders en vrienden en vriendinnen luisteren. Dat vond ik wel heel spannend. Maar toen ik eenmaal aan de beurt was en begon te spelen, kon ik ervan genieten en het publiek gelukkig ook. Op school krijg ik ook muziek. En drama. Ik heb ook een paar jaar op song en dance gezeten en op toneel. Maar ik kan niet alles tegelijk. Zeker niet als ik veel proefwerken heb op school. Hoe leuk ik zingen, dansen en muziek maken vind, dat het goed gaat op school is ook belangrijk.’

Naam: Abdelkarim el Baz
Leeftijd: 24 jaar
Woont in: Amsterdam
Studie: mimeopleiding

‘Het kunstenaarschap en de weg daar naar toe is een keiharde business. Het onderzoek naar wie je bent, waar je vandaan komt en wat het kunstenaarschap überhaupt inhoudt, is echt een gevecht voor mij. Maar het is goed om jezelf tot bepaalde dingen te dwingen. Bovendien, wil ik dat gevecht graag aangaan. Het is niet zo dat ik de wereld wil verbeteren met wat ik maak maar we moeten het wel met elkaar doen. Het belang van kunst en cultuur heb ik niet van huis uit meegekregen. Ik heb dit bewustzijn zelf ontwikkeld. Op een gegeven moment realiseerde ik me dat bijvoorbeeld het schaalpje dat op tafel staat en de foto’s die ik maak ook kunst zijn. In de drie en half jaar dat ik nu op mimeopleiding zit, wordt het gevecht wel minder zwaar. Ik begin te ontdekken waarin ik me onderscheid van anderen. Ik ben een pure speler, heel eigen. Daarnaast weet ik nu dat ik meer een speler ben dan een theatermaker. Al gaat dit vaak ook samen. Regisseurs vragen je vaak mee te denken. Dat is ook goed om te doen. Ik wil het publiek niet alleen vermaken met mijn voorstellingen, maar ze ook iets vertellen. Daar is toneel spelen met alleen je lichaam, zonder woorden, een mooie manier voor.’

Naam: Sjoerd van Geuns
Leeftijd: 50 jaar
Woont in: Nieuwegein
Werk: pianostemmer

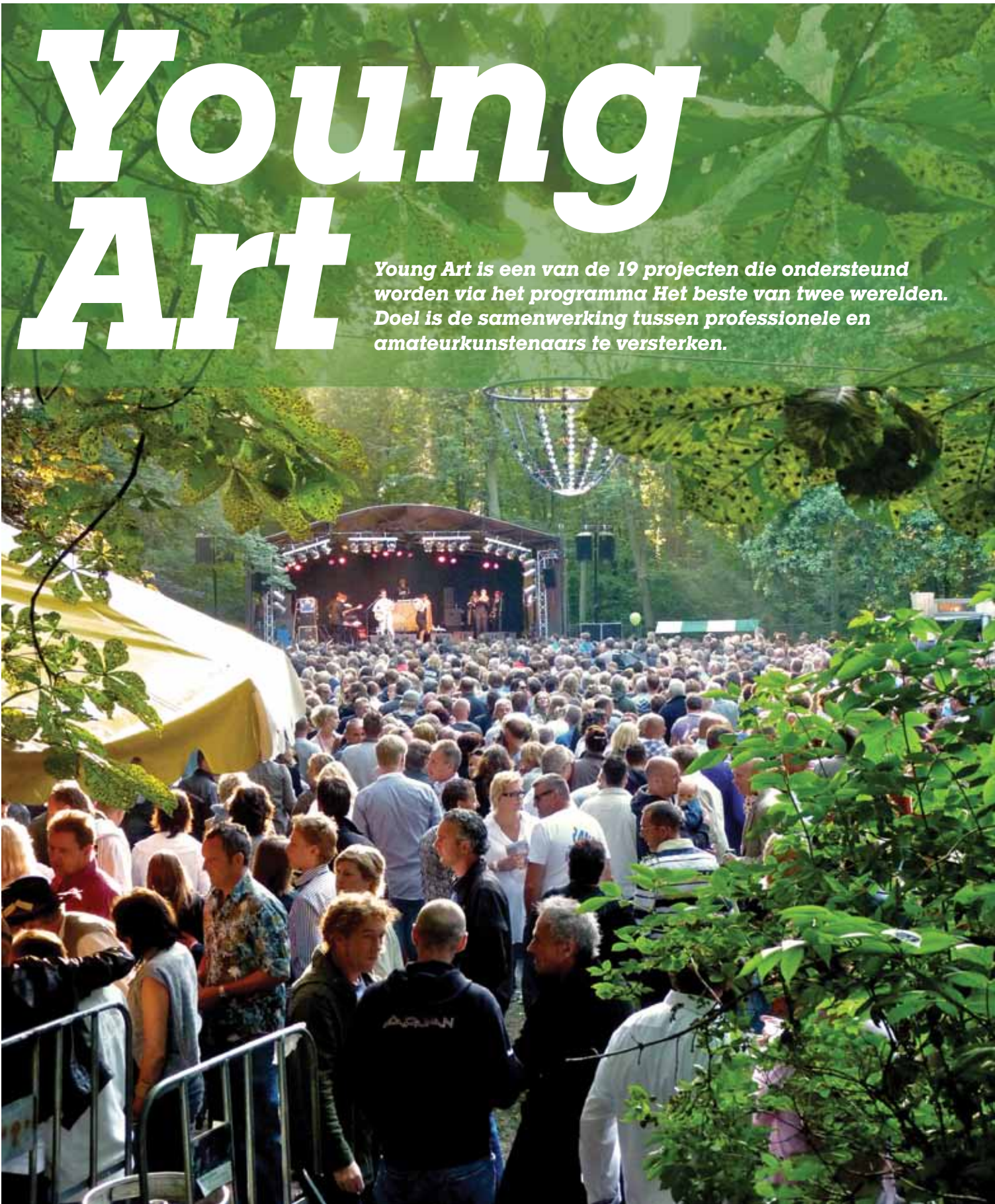
‘Het begon allemaal met een fascinatie voor wat zich in de Domtoren van Utrecht afspeelde.

Ik was een jaar of twaalf en deelde deze fascinatie met een groepje andere jongeren. We zaten soms liever tussen de klokken dan op school. De fascinatie groeide bij ons allen uit tot een passie. In 1979 richtten we dan ook het Utrechts Klokkenluiders Gilde op. Nu konden de klokken handmatig geluid blijven worden, wat vrij uniek is in Nederland. Ik werd klokkenluider, de anderen klokkengieter of beiaardier. Het klokkenluiden doe ik samen met zo’n zestig andere vrijwilligers in verschillende Utrechtse kerktorens. Omschrijven waarom het klokkenspel zo mooi is, vind ik moeilijk. Je moet het horen. Gelukkig genieten een heleboel inwoners van Utrecht van het klokkengeluid. Ze trekken ook wel eens aan de bel als de klokken op een andere dag luiden dan normaal. Dan merk je dat mensen er bewust mee bezig zijn. Ook de verhalen achter de klokken fascineren me en ik lever ze graag over. Dat is dan ook een van mijn taken bij het gilde. Bang dat dit cultureel erfgoed uit de Middeleeuwen vergaat, ben ik niet. Ik weet zeker dat anderen dit werk zullen blijven voortzetten. Veel mensen beseffen hoe uniek de klokken zijn en alles wat daarbij komt kijken.’

Naam: Enith Linssen
Leeftijd: 37 jaar
Woont in: Heel
Werk: leerkracht op een basisschool

‘Zingen is al heel lang mijn passie. Ik weet niet van wie ik dat heb. Van huis uit is niemand uitgesproken muzikaal. Samen met een bassist, percussionist, pianist, gitarist en een andere zangeres vorm ik nu alweer vijf jaar de band Yasgur’s Farm. We spelen vooral covers, maar we hebben ook eigen nummers. De covers zijn van onze helden van vroeger en nu. Van Venice tot Sheryl Crow. We repeteren niet heel vaak. Iedereen bereidt zijn liedjes thuis goed voor, zodat we bij repetities meteen kunnen gaan spelen. Die repetities zijn een feest maar ik kijk helemaal uit naar onze optredens in cafés, huiskamers en theaters. Ik vind het mooi als mensen genieten van iets wat wij met hart en ziel staan te doen. Voor mij is dát cultuur; iets dat overgedragen wordt, van generatie op generatie. Cultuur is een stukje beleving, een gevoel. Vooral tijdens muziek maken kan ik mijn gevoel kwijt. Toen ik jaren geleden nog in een rockband zong, kreeg ik stemproblemen. Ik moest stoppen met zingen. Als dat niet gebeurd was, had ik misschien van zingen mijn beroep gemaakt. Al moet ik nu zeggen dat het muzikantenleven me ook erg slopend lijkt. Nu is de band een heerlijke uitlaatklep naast mijn werk als leerkracht.’

Jongeren kunnen hun artistieke talenten ontdekken en ontwikkelen.

Young Art is een kunstwerkplaats voor jongeren in de disciplines muziek, dans, theater, beeldende kunst, film, fotografie, design, taal en nieuwe media.

Via Young Art kunnen jongeren projecten realiseren, geestverwanten ontmoeten en ervaringen uitwisselen.

Young Art biedt jongeren een podium waarop ze hun producties kunnen presenteren.

Illustere illustraties

Gewoon met de hand getekend, bewerkt met de modernste computerprogramma's of een combinatie van materialen; de mogelijkheden om te illustreren zijn ongekend. Een goede illustratie zegt soms meer dan 1000 woorden. Het fonds riep enthousiastelingen op hun associaties bij cultuurparticipatie te verwerken in een illustratie. Een kleine greep uit de oogst...

Zwaan
Door Daniel Willemsen

Inspiratie: film Black Swan
Materiaal: Oost-indische inkt op papier. In mijn tekening probeer ik met mijn lijngeving het gevoel aan te geven van de balletbelevenis: soms kleine fijne preciese lijnen (de danseres), soms groffe passievolle lijnen (de lijn van de dansbeweging).

D.W.

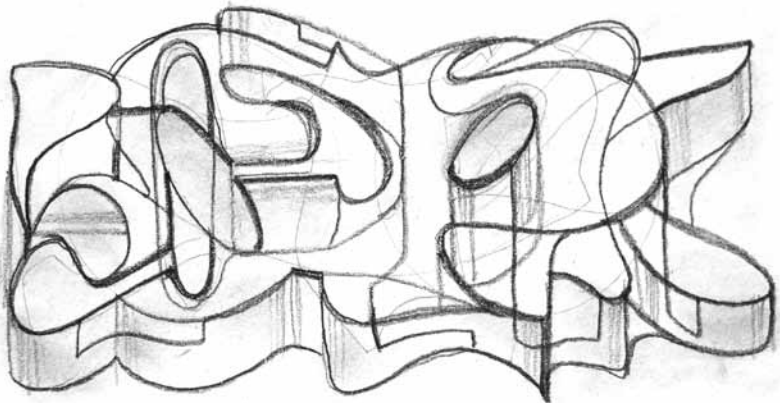
Humor
Door Roos van Riet

Ik heb in mijn illustratie geprobeerd om op humoristische wijze een aantal kunstuitingen te verbeelden. De tekening is geïnspireerd op een slangenbezwering, alleen wordt de slang hier verbeeld door een swingende zangeres die uit een mand te voorschijn komt als de jongen op zijn trompet speelt. Op de achtergrond kijken twee balletmeisjes met verbazing naar het schouwspel wat zich afspeelt. Materiaal: acrylverf op A3 formaat.

Beweging
Door Gijs Menke

Dansende letters CP... cultuurparticipatie tussen al dat strakke computergeweld even wat leven!

Contrast
Door Matthijs

Onderwerp: dans, cultuur, muziek en jongeren. Het idee achter de illustratie is het contrast tussen ballet dat toch wordt gezien als iets voor meisjes tegenover een stoere gangster rapper. De illustratie is eerst getekend, daarna ingescand en toen overgetrokken en bewerkt in illustrator.

Verven
Door Ava (5) en Abel (3)

Gemaakt met plakkaatverf. Wij gaan altijd tekenen in de muziekles. Dan tekenen we een plaatje over het liedje dat we leren.

**NEDERLAND
BRUIST...**

**DANKZIJ
263
GEHONOREERDE
AANVRAGEN**